

Іван Ніточко

*Моя
стежина*

Вірші

Одеса
Прес-кур'єр
2015

УДК 821.161.2 – Ініточко
ББК 84 (4Ук)7-5
Н 694

Ініточко Іван Іванович

Н 694 Моя стежина. Вірші / Іван Ініточко – Одеса: Прес-кур'єр, 2015, 272 с.
ISBN 978-966-2512-60-1

Життєва стежина кожної людини переповнена різноманітними подіями і ситуаціями, сплетена його особистими мріями і вчинками. І для кожного настає той час, коли хочеться озирнутися на прожите, ще раз звірити з життям свої колишні оцінки, чомусь порадіти, за чимось пожаліти... Бо то життя, і іншу життєву стежину вже пізно протоптувати. Але завжди можна бути щирим перед собою і людьми, до чого й прагне автор цього збірника віршів.

УДК 821.161.2 – Ініточко
ББК 84 (4Ук)7-5

ISBN 978-966-2512-60-1

© Ініточко І. І., 2015

Зміст

Замість передмови.....	13
Подяка стежині.....	15
Стежина життя.....	17
Мої роки.....	18
Коли в село я їду, довіряюся стежкам.....	20
Народ нікому мій не покорити.....	21
Горіх засмучений стоїть попід вітрами.....	22
Тихенько блукаю по полю.....	23
Що я, окрім знань, пригадаю зі школи?.....	24
Ранок тихий в сивому тумані.....	25
День всміхався, як на святу Пасху.....	26
Син.....	27
Крокую я усміхнений по селищу.....	28
Пасуться замріяно коні.....	29
Хизувався дуже на городі хрін.....	30
Стара криниця. Корба над водою.....	32
Закоханість – то є не кір, не застуда.....	33
Прийшла весна, розквітли квіти.....	34
Так важко дочекатися вже снігу.....	35
Чорнобривців на грядці букет.....	26
Люблю я дуже тихі вечори.....	37
Дітям.....	38
Надія та Марія.....	39
Криниця.....	41
Як лише мати любить свого сина.....	42
Гловайськ.....	43

Сідає сонечко, йде темрява згори.....	45
Все життя в моїй пам'яті мамині руки.....	47
Забути рідне як село	48
Чую гарні я і чисті голоси.....	49
Не відчував від тебе досить ласки	50
Стежинами рідненькими вперед ітиму я.....	51
Як сонечко підніметься, піду я по степах	52
Я – наче піаніст, та без роялю	53
З тобою радість обійнялась	54
Знайти гармонію в собі	55
Навіяне рядком поета	56
Через містечко річечка тече.....	57
Рідна хата на горбі під кленами.....	59
Травень почнеться – бузок зацвітає	60
Тиша так мені потрібна, тиша.....	61
Білим цвітом вкрилося село.....	62
Коли іду по полю скошеному я	63
Щось є філософське в селі у стежках	64
Що сталося? І де всі наші мрії?.....	65
Відкрокував свої я кілометри	66
Перисті тоненькі хмари білі	68
Зачарований осінніми садами.....	69
Твоє відчуваю я поряд сердечко	70
Життя прожив, та ще не зна – чи вмю жити.....	71
Багато бачив я очей бездонних	72
В цілому світі люди	73
Так хочеться прокинутися з ранку	74

Вірші не пишу, а так виходить	75
Скільки років мені жити?	
Цілковита невідомість	76
Бережіть дружину	78
Місяць по чистому небу пливе	79
Дріма в тумані лісосмуги.....	80
Тут, за плетеним ретельно нашим тином.....	81
То сніг? Та ні, ромашки серед літа.....	83
Вибачення.....	84
Я в житі спав, коли цвіла маслина	85
Доля моя	86
Візьму корівку вранці рано.....	87
Вкрився наш старенький сад туманом	88
Щебече дуже рано вранці пташка	89
Прокинувся ранком від лірики	90
Клен	91
Навколо скрізь буяє вже весна	93
З кришталю росинки скрізь на листі.....	94
Туман із сонечком не дружить.....	95
Не ріжете хліб.....	96
Чорногірський ставок	97
Посадила моя мама півники.....	98
Важко самотній так людині	99
Вітер сильно завиває	100
Навколо все живе весною	101
Біля хвилястої стежки.....	102
Вітер.....	103

При дорозі в лопуха.....	104
У весняний травневий вечір.....	105
Той сніп пшениці – оберіг.....	106
В хлібах дозрілих є своя краса.....	107
Дві тополі ростуть біля тину.....	108
Чого задумався? Учора ж все рішили	109
Поздоровлення.....	110
Образа чорношкірого – це є таки расизм	111
Акації.....	112
На вулиці Теністій у Одесі.....	113
Ранком весняним так сонечко сяє!.....	115
Був головою колгоспу, тож знаю.....	116
З-за горизонту сонечко поволі	117
Голубами я не намілююся	118
Від подиху твого хмілью	119
В тихому шелесті доброго лісу.....	120
Україно-російська війна.....	121
З бурульок капає униз.....	123
Хто бачив, як соняхи квітнуть	124
Мій Боже, що було, є й ще прийде.....	125
На мудрість ставити – як голим в кислоту.....	126
Війна на Донбасі.....	127
Все сотні раз побачене і чути	128
Якщо ви скажете, що щастя не в грошах	129
До кормушки вас не допускають?.....	129
Від квітів неначе розходяться хмари	130
Дівчина, що обіцянку дала.....	131

То не важливо, що у голову приходиться.....	131
Що алкоголь лише для слабаків.....	132
Люди відмінні від нас – вегетаріанці.....	132
Виграти спосіб є в сварці з дружиною?.....	133
Великий російський язик.....	133
Сваритись з шизофренником не вмієш.....	134
Я радий, що я розум маю.....	134
Так доля склалася твоя. Хоч ти сама.....	135
Вже спокій дайте ви, мої думки!.....	136
Що діяти? Порадь ти мені, друже.....	137
Народження наше до світу краси не приносить..	139
Скинь міни показові! Не стверджуй – не моє.....	140
В тиху заводь ввів мене Амур.....	141
Ми безсоромними від чогось стали.....	142
Плазує плющ, щоб дряпатись по муру.....	143
Знайомий чув я тиховій в полях.....	144
Скотина не здатна ніколи на скотство.....	145
Нащо в любові клястися до рідних?.....	146
За Андрієм Вознесенським.....	147
Розумники.....	148
Дерибасівська.....	149
Я всім без сумнівів поцілував би руки.....	150
Навиворіт до кожуха реп'яхи.....	150
Дитинство, кличу я тебе!.....	151
Важко вгору йти, та тільки вгору.....	152
Біля Тилігулу все духмяне, скрізь волого.....	153
Прошу тиші, лише тиші.....	154

Часи настали вже зимові	155
Чого це ти кажеш, що море реве?	156
Із нашого життя не все цілком іде в архів.....	157
Чому багато так неправди, люди?	158
Навіть думки, навіть тіні	159
Вчитель	160
Дитинство босоноге ти моє,.....	161
Чого шумиш ти? Тихі кроки де?	162
Як воно добре: живі і тепер	163
Богиням ти велична є сестра	164
Пробачте, пане. Я вас в хату не впущу	165
Між нами лиш прірва – ніяких мостів	166
Пташки збуджують тишу ранкову	167
Який же гарний на світанку небокрай.....	168
Коли ти щира і не лукава.....	169
Під перестук коліс у електричці мрію.....	170
Платформа Маринове. Вийду з електрички	171
У рідному селі моїм колись був інтернат.....	172
Липнуть до жінок не тільки лиш чоловіки	173
Покара.....	174
А де поділися усі ті Магелани.....	175
Зараз ви де, контролери народу?.....	176
Так зачаровували нас оті світанки	178
Який чудовий весняний цей сад!	179
Весна несе тепло і ласку	180
Яскраві квіти в ранковому світлі	181
За залізницею в степах	182

Не відчув і не знав в жінці тій	183
Коли в рядки кладу я на папір	184
Сільське приємне тихе надвечір'я.....	185
Троянди за кольором різні бувають.....	186
Не можу бути я веселим.....	187
Як в селі моєму все красиво!	188
Завзята юність гонорова	189
Вдячність.....	190
Ранки	191
Не можу бути я добреньким	193
Скрізь лозунги: «Вся наша сила в єдності!»	194
Стежка наша струменіла.....	196
Хоч крути, а хоч верти	197
За селом схрестилися дороги.....	198
Мої рідні – щирі дуже	199
Дерево горобчик крильцем зачепив	200
Відчуття	201
Умів завжди я слухати й чекати	202
Радіють.....	203
«Із тих...»	204
Жіноча балакучість справді вічна!.....	205
В гурті тебе вже не впізнаю.....	206
Стара гітара мого сина.....	207
Ворожіння.....	208
Ідть уже ви з миром, люди	209
Ось Тилігул, цвіте вишневий гай	210
В дитинстві на коні гнідому	211

З села, де ріс я, подзвонили.....	212
Палац у лютому в Одесі понад морем.....	213
Дивитись можна дуже-дуже довго.....	214
Я класти квіти буду до могил.....	215
Відчув приближення весни.....	216
Я світла сонечка ще досі не напився	217
Сміялися ми – наче море сміялось	218
Поміж мною і світом, де сльози.....	219
Раз на мітінгу із криком виступали	220
В моїй маленькій хаті вікна, що усміхнені до сонця.....	222
Перший крик в житті – як перший грім	222
Я на канікулах в дитинстві.....	223
А лебеді – ті Тилігулу не забули.....	224
Депутатам	225
Московському окупанту	226
В тобі краси – великий злиток	227
Архів – це в чомусь шведський стіл	228
Буває: леви інколи добріють.....	229
Як совість губили	229
Людей я бачив в серці з сильним духом	230
Завжди чогось нам всім недоставало.....	231
В сніп зібрав свої літа.....	232
Гойдає вітер кущик кучерявий	233
Грудневий перший ось і випав сніг	234
В нас життя – як сніп пшениці.....	235
Коли дітей приносить вже лелека.....	236

Не знаю більше я такого краю	237
Життя мене – людський вік невеликий.....	238
Живе тут поряд генерал знайомий.....	239
Родина	240
Давно уже померли винні	241
Онучку Сашку вже чотири є роки.....	242
Угорка темна, наче злива.....	243
Хто ще може заплакати так, як собака.....	245
Моя стежина від моїх старих воріт	246
Лежить дорога через поле	248
Як вранішні відкривуться світи.....	249
З кількох моментів із життя свого.....	250
Серед людей я вік прожив	252
Вже осінь, чхають і батьки, і діти.....	253
Свинцевий дощ упав на землю України.....	254
На пенсії я. Із чого почати?.....	255
В кожного з нас є й була колись мрія.....	255
Пролітали якось в небі журавлі.....	256
Мої очі ще радістю сяють.....	257
Кожен знає, як тобі зробити краще.....	257
Промовила корова, кажуть, десь.....	258
Керівний пупок	260
Улюблена акація росте собі на кручі.....	261
Мій стан такий, немов живу на стрісі	262
Наш двір увесь засіяний плодами.....	263
Були у мене стадії буття.....	264
Не бути можна правдолюбом.....	266

В мені, неначе у веселці	266
Пам'ять – наче вітер в полі	266
За покликом душевного пориву	267
Ви сміливо банальною прозою	268
Годинник із піску	268
Слухайте тишину.....	269
Ще не ховаю мрію і надію.....	270
Ти – моя рідна, моя мила хата!.....	271

Замість передмови

У нашому житті немає нічого випадкового...

І в цій моїй збірці, як і в попередніх, немає випадкових слів, відчуттів, подій, немає вигаданих персонажів. Все – з життя мого!

Вдячний щиро всім, хто в тій чи іншій мірі мав вплив на моє життя, хто доторкнувся до моєї долі і залишив у ній слід.

Дякую Богу за ті зустрічі, і дуже сподіваюся, що Він ще може дати мені нові щасливі хвилини на життєвому шляху, на моїй особистій стежині.

Шановний читачу!

Якщо вистачить у тебе терпіння вникнути в мої поезії, перегорнути хоч кілька сторінок моєї нової книги, ми зробимо разом кроки по стежині моєї долі. А тому, хто знайде в собі бажання прочитати збірку цілком, вона відкриє мої почуття, надії і прагнення від першо-

го мого кроку по тій доріжці і до тепер, коли маю за плечима цікаве, різнобарвне життя. Життя, що йде далі – за обрій...

*Дякую за допомогу у виданні цієї книги
Н. І. Гриценко, І. І. Вернигорі, М. О. Вернигорі,
В. М. Цапенку, Й. О. Бурчо.*

*З глибокою повагою до всіх
Іван НІТОЧКО*

Подяка стежині

Я дякую своїй стежині,
Що по життю мене вела.
Була гладка у певній днині,
Терниста часом теж була.

Була стежина і хвиляста,
Місцями рівною була,
Ішла на гору круто часто –
Маршрут цей матінка дала.

Ту стежку долі не забуду,
Що пролягла через життя,
І маму пам'ятати буду,
Яка стежиною вела.

Хоча немолодий за віком,
Не дам стежині я своїй
Полином зарости, барвінком,
Бо вільній я радію їй.

Мільйони стежок є на світі,
Та мамина була єдина –
Вела вночі і в деннім світлі
Найкращим шляхом її сина

Стежина життя

Хтось любить широкі дороги,
Та стежка миліша моя:
Вела мене до перемоги,
В ній – мов кінострічка життя.

Омита рясеньким дощем
Вела до відкритих воріт.
Любив я за це її. Ще
Бо батька у ній заповіт.

Зміїлася поміж доріг,
Не прагнула ширшою стати.
Чи ти не була – оберіг
Батьківської рідної хати?

І зараз живеш ти, стежино,
Єдина стежина життя.
У долі моїй ти незмінна,
З тобою йду у майбуття.

Мої роки

Мої роки собі летять,
Така уже життєва суть.
Мені ще хочеться співать
Ту пісню, що роки несуть.

Мені ще хочеться пісень,
Цікавих хочеться подій
І працювати кожний день,
Ще – радісних і добрих мрій.

Людина вже немолода,
Та до подій не є байдужа.
Ще можу втнути гопака,
Щось інше – може, і не дуже.

Мої роки нехай летять,
Не можу з ними сперечатись.
Немає часу щось мінять
Чи стежку іншу протоптати.

Я дякую своїм рокам,
Що дали те мені, що маю,
Що був потрібним, не був сам,
Що ще творити я встигаю.

* * *

Коли в село я їду, довіряюся стежкам,
Що в'ються змійками в малюнці хитруватім.
Я відпочити їду, а ще волю дам рукам
І буду там себе у променях купати.

Тоді нехай усе мовчить, хай сплять слова.
Чекаю в тиші, коли ранок вже настане,
Щоб чути – перша пташка заспіва...
Шасливий: поруч в щасті цім – кохана.

* * *

Народ нікому мій не покорити,
Непереможний від початку є і був.
Що правда у століттях має жити,
Ніхто із українців не забув.

Багато раз хотіли нас скорити,
Принизити і відібрати волю.
Не хочуть дати московіти жити
Нам вільно і вирішувати долю.

Ніколи Україна не корилась,
Це вороги її колишні знають.
За волю й на Майдані все терпіла,
Бо вільний дух тисячоліття має.

Настав вже час після усіх «майданів»
Країну Незалежну будувати.
Не хочемо ми для московських хамів
Війну цю братовбивчу в себе мати.

21 лютого 2015 року, м. Київ.

* * *

Горіх засмучений стоїть попід вітрами,
В черешні листя сохне, висох і лопух.
Оцей період промайнув уже для мами,
І вже останній день життя її потух.

Ось мами вже немає. Тільки пустота.
Погасла мама, наче світлий сонця промінь.
Вона була завжди в житті така проста...
Тепер про неї залишився лише спомин.

Її будиночок завжди був гомінким,
Ну а тепер без неї – наче онімів.
У моїй пам'яті він буде не таким,
А тим притулком добрим для дочки й синів.

Нелегко матінка колись дітей ростила,
Бо часом в домі хліба не було й шматочка.
Та у душі її була велика сила,
Тому зростила попри все синів і дочку.

* * *

Тихенько блукаю по полю,
Де мав я юнацькі літа.
Батьки ткали тут мою долю
І бабця – для мене свята.

Я нашими пройду садами,
Де в дереві – папині руки.
Йшов стежкою цею до мами
Щодня, наче після розлуки.

Погляну – батьки тут навколо
Живуть у квітучім саду.
Тепло їх навколо обори –
Тієї, куди знов прийду.

* * *

Що я, окрім знань, пригадаю зі школи?
Шевченка – а ще ворогів біля нього...
Та в пам'яті, наче туман-молоко:
І Леся Українка – і щирий Франко.

* * *

Ранок тихий в сивому тумані,
Із хреста спада роса, що з трав.
Пахнуть ранні яблука рум'яні,
Є чуття, що Бог це разом склав.

Спів сусідів вітерець приносить,
І шуліка в небі геть застряг.
Чути дивний запах трав з покосів...
Стан такий, що я на небесах.

По барвінку босими ногами
Я пройду, де є іще роса.
В мить таку Бог точно разом з нами,
І від Нього нам така краса.

* * *

День всміхався, як на святу Пасху,
Дерся виноград на хатню стіну.
Мати віддавала дітям ласку
Й згадувала матінку єдину.

Теплий вітер тихо віяв з лісу,
Доброта розчинена в повітрі.
Наче впала клопотів завіса,
Щоб цей день у пам'ять ліг навіки.

Матерів оспівують поети,
Доброта у них не має меж,
А від неї маємо ми злети.
В кожній з мам свою ти впізнаєш.

Син

Я над колискою стою, дивлюсь на сина,
Всміхаюся від почуттів та мрій.
Яким він буде, коли скроня сива?
Пливу серед щасливих я надій.

Вже рученята мій маленький тягне в небо.
Його пухкенькі рученята мені милі.
Русявий мій, в тобі тепер моя потреба!
Найщасливіший я, хоч ти іще не в силі.

Хай Бог дарує у житті самі лиш «квіти»,
Хай доброта в тобі палає, як вогонь,
Добро і щастя завжди будуть на орбіті,
Щоб відчував ти теплу ласку від долонь.

Біля тебе чуття, що хочеться співати,
Й завжди співаю, коли маю час.
Ти виростеш, мій сину – маєш знати,
Що син твій вдасться видом в когось з нас.

* Боги – тобто ікони.

** Слічний – гарний (бойківське).

* * *

Крокую я усміхнений по селищу –
Геть збуджений і легко заводний.
І бачу скрізь лише самі веселоці,
Бо дуже я ще, дуже молодий.

До когось неодмінно я спішу –
Сам безтурботний, прагнучий до радощів.
У захваті комусь я щось брешу,
Та ні до кого я не маю заздрощів.

З пошаною дивлюсь на паровози,
На самольоти й на дома високі –
В захопленні, що бачити це взмозі,
Що розумію те, що впало в око.

* * *

Пасуться замріяно коні,
Мов вільні, не знаючи пут.
Хлопчина стискає в долоні,
Як шпагу, березовий прут.

Дівча тут: віночок сплела
З кульбабок – немов золотих,
Фату з павутинки вдягла;
Зі шпагою поряд жених.

Дивився на ту я картину –
Весільні дитячі дива.
Стояв би там цілу годину..
На жаль, електричка прийшла.

* * *

Хизувався дуже на городі хрін,
Всім кричав, що овоч найсмачніший він.

«Мене не садили, а виріс я сам!»
Тому й панувати тепер має там.

Овочі городні зібралися гуртом
Та визнали хріна простим будяком.

«Якщо господар тебе не садив,
То й до городу ніхто не просив.

Та якщо поруч із нами ростеш,
Може, на щось ти корисний є теж.

Тільки не треба усім тут кричати,
Що в тебе право якесь панувати.

Як скуштував раз господар тебе,
Думав, що місця від сліз не знайде.

Він пожалів тебе, не просапав.
Знай це, невдячний, і не лови гав.

Будь, як усі, серед овочів різних,
Тоді з'ясується – чи ти корисний».

* * *

Стара криниця. Корба над водою,
Трава густа навколо поросла.
Іду я знову тихою ходою
В пилу по стежці до свого села.

Ось лісосмуга. Спуск. І перші хати.
Стежина у село сама веде –
Туди, де скирди такі ж пелехаті,
І де мене ніхто тепер не жде.

Та все ж іду я до своєї хати,
Де все знайоме із дитячих літ.
В цій хаті всім тепло судилось мати,
І тут здійснив я першій свій політ.

* * *

Закоханість – то є не кір, не застуда,
Що може за тиждень звести нанівець.
Потроху життя і смоктала, і буде
З закоханих, та не взаємно сердець.

Любити – хвороба не надто жахлива,
І навіть не треба, бува, лікуватись.
Умова одна: це можливість сміливо
І майже постійно обом зустрічатись.

Щасливий я є, що колись закохався
І не лікував оту дивну хворобу.
Із тим відчуттям я навіки зостався –
Кохаю свою до безтями «зазнобу».

* * *

Прийшла весна, розквітли квіти,
В душі потреба є співати.
І хочеться на світі жити,
І довго-довго не вмирати.

І пробачаю всім образи,
Що з різних сталися причин.
Батькам я вдячний за накази,
Які виконував як син.

* * *

Так важко дочекатися вже снігу,
Хоча і менше ласки від тепла.
В погоді я похмурій маю втіху
Від кави, що ти тільки відпила.

Надів я потихеньку теплі капці
Й до тебе м'яко почимчикував.
Так мені добре, як в мороз у шапці,
Бо запах кави ніс полоскотав.

* * *

Чорнобривців на грядці букет,
Він затьмарив усе, що росло...
Їх красою милувався поет –
Стала пісня про те, що було.

Чорнобривці гарячі в саду
Враз нагадують пісню про них.
З ними я на побачення йду,
Почуттів не ховаю своїх.

Я давно чорнобривці люблю,
Пам'ятаю про них і тепер.
Бачу долю в цих квітах свою,
Ними дещо з минулого стер.

«Як на ті чорнобривці погляну»,
Радість в серці від їх краси.
Розчинюсь в чарівному я стані
Із бажанням душею рости.

* * *

Люблю я дуже тихі вечори.
Сідає сонечко, і лагідна погода,
Вертаються корови з череди
І мама молода із огорода...

Наслухатись не можу тишини.
Проте приємно, коли порушають
Десь тишу на покосі трав пісні
Й пташки, що хором радісно співають.

Приємно чути звуки і при тиші –
Відерце із криниці піднімають,
І матінка дитя мале колише.
Велику силу така тиша має.

Але найбільше я ціню тишу,
Коли вона від миру на землі.
Не коштує ніщо на світі більше,
Вона – неначе янголів політ.

Дітям

Біло-чорно-жовтий кіт
Перескочив через пліт.
Він хотів спіймати пташку,
Та потрапив сам на плашку*.

Від пластмаси стуки-звуки –
Брязкальце мов хтось взяв в руки.
Котик скочив у траву,
А йому телятко: «Му-у-у!»

Він під драночку з трави –
Мама-качка там й малі.
Сильно дзьобнула kota,
Каченята: «Кря-урря!»

До обіду бігав котик,
Став пустим його животик.
Він – до мами, що з садка:
Тут отримав молока.

* Плашка – полиця.

Надія та Марія

*Присвячую подругам Надії Миколаївні
та Марії Іванівні*

Подруги досвідчені за віком
Не так часто разом вже бували,
Кожна ж мала дім і чоловіка.
Часом лиш у карти в «дурня» грали.

Різні переможці в різні дні.
Чарочку за грой, бува, вживали.
Йшли розмови чесні і прямі
Про життя. Про інше вже мовчали.

Так було приємно на душі,
Як завершувався гри у карти акт.
Тут співати б чи читать вірші...
Та додому треба – і це факт.

Знов чекали подруги на зустріч,
Розставались – намічали дату.
Та життя, як при армійській муштрі,
Диктувало, щоб її міняти.

Знову зустрічалися, як сестри,
Душу відкрива одній одна.
Геть пліток не крутять повересла,
Лиш про наболіле – і сповна.

Серцю мило від таких стосунків.
Як правдива поміж них розмова,
Не відволікуть їх і дарунки:
Тільки б спілкуватись знову й знову.

Думаю: «О Боже, як це файно*,
Коли у жінок є спільна тема!»
Ми за це їм музику заграймо
Чи про це напишемо поему.

Гарні ви і лагідні в розмові,
Знаємо про вас усе життя.
Вас не зупинити на півслові,
Щоб не стерти добрі почуття.

* Файно – добре (бойківське).

Криниця

Немає кращої води на світі цьому,
Ніж та, що міг колись в дитинстві я напитись.
Несу очищену заводами додому,
Та жаль, що п'ють таку сьогодні мої діти.

Хоч би ковточок зараз той водиці,
Що чиста, наче вранішня роса!
Так хочу знов побігти до криниці,
Яка стояла на краю села...

Стояв над нею журавель високий,
На ланцюгу ще дерев'яна там баддя.
Вода – кришталь, що світлом сліпить око...
Цю воду пити забаганка є моя.

Перехилити б ту стару мені баддю
І пити воду пересохлими губами...
Ось, п'ю і не нап'юся, знову п'ю –
Життя в ній між полями і степами.

* * *

Як лише мати любить свого сина,
Дружина як кохає незрадлива,
Так всіх нас любить рідна Україна,
Що надзвичайно сильна і красива.

За нас усіх, за горе-сиротину
Душею вболіва завжди вона.
Збирає нас в свою сім'ю єдину,
Її любов висока, неземна.

Вже нові вороги добряче знають:
Вітчизна як на захист позове,
Підуть ті, хто любов до неї має,
Їм захищати землю цю – святе.

Огида в нас до ворога велика,
Та мир нарешті прийде по війні,
Коли їх звідси виженуть навіки –
З цієї прадідівської землі.

Березень 2015 року.

Іловайськ*

Багато розкидано тіл на полях,
Страшною бідною просякнутий простір...
Дерева стогнали, стогнала земля,
Коли в Іловайську почався той розстріл.

Домовились сторони, що «нічия»,
Знайти спільну мову неначе вдалося.
Та що, як бандитська несе течія?
І розстріл скривавив холодну ту осінь.

Із списків живих чиясь зникло ім'я,
А він мрії мав, був – чиясь «половина»...
У грудях щемить, душа плаче моя
За кожного мами загиблого сина.

Як можна у засідку йти на людей,
Мов це полювання на дикого звіра?
Хто вчинок нелюдський спрямовував цей,
До того й в аду, мабуть, буде зневіра.

* Гловайськ – районний центр в Донецькій області, де під час антитерористичної операції в жовтні 2014 року загинуло багато українських військових. Була домовленість, що терористи зроблять коридор, щоб оточені вийшли, та коли колона рушила, людей підло розстріляли.

* * *

Сідає сонечко, йде темрява згори,
Озиме поле не милує чимось око.
Лишитись тут – із оберемком мрій,
Щоб не було в селі так одиноко.

Ті ж вулиці й будинки ті ж самі,
Ті ж огороди, череда сільська крокує.
Чому село сучасне, як в п'їтьмі?
Зозуля тут по-їншому кукує.

Страшне щось, мабуть, буде без села,
Якщо усі туди, де школа і трамваї.
В селі культура наша вижити змогла,
Бо там традиції ретельно зберігають.

Чого ми, люди, премося у місто?
Чого насправді сам я там живу?
Це правда, що мені у місті тісно,
Та ниву там, яка судилась, жну.

Я не суджу ні вас, ні сам себе.
Майбутнє лише дуже хочу знати.
Не стане вже села, то хто ж збере
Нас до коріння – батьківської хати?

* * *

Все життя в моїй пам'яті мамині руки,
Що так часто ласкали нас – діток малих.
Ласку ту відчували і діти, й онуки,
Що були в руках добрих і ніжних отих.

Хліб пекли, колисали вони й вишивали.
Ми не бачили, мама щоб відпочивала.
Відчували, що ненька завжди поряд з нами,
Бо не знали, коли вже лягала – й вставала.

А співала – душевні пісні ті летіли,
Про кохання й дітей спів наповнював світ.
Вороги суперечити мамі не сміли,
Бо така вже людина була – диво-цвіт.

По життєвих шляхах швидко нас несе час.
Все, що мала і знала – дала нам матуся.
Скарб життєвий оцей так підтримує нас!
Я їй вдячний і в думці до неї тулюся.

* * *

Забути рідне як село,
Дім, що в бузковому вбранні?
Зарослу стежку замело...
Хай вибачить це все мені.

Були в житті моїм дороги,
Задачі ще переді мною,
Та стежки не забув й пороги,
Що бачив в сні перед собою.

Спориш на стежці тій росте,
Та це не зменшує уваги
До неї, що вела гостей,
Як їхали в село до мами.

Весь час вважається стежина,
Яку в дитинстві міг топтати:
На все життя для мене мила,
Бо встигла так зачарувати...

* * *

Чую гарні я і чисті голоси,
Що летять із юних моїх стежок.
Запах чую від твоєї я коси,
Бачу відблиск від твоїх сережок.

Бачу кольори тих квітів степових,
Що вже зірвані були, та ще живі.
Розквітають у очах вони моїх,
Серце просить, щоби так було завжди.

І серця не стали наші кам'яні,
Бо лишилися нам спомини з любові.
Як згадаю – знову грає кров в мені,
Й це чуття я хочу виразити в слові.

* * *

Не відчував від тебе досить ласки,
Та не просив: просити це не можна.
Ти на лиці завжди міняла маски,
Тому з тобою всім було тривожно.

Хотів, щоб ти була – прегарна дама,
Яка привітно до усіх іде.
А ти була – неначе скарб Сезама*:
Таку собі ніхто не віднайде.

Простіша будь, хоч є, чим відрізнятись.
Тих поважай, хто жде тепла від тебе.
Не хочуть люди під тебе мінятись.
Усміхнена – ростеш для них й для себе.

*Печера Алі-Баби.

* * *

Стежинами рідненькими вперед ітиму я,
Весняні трави щоб не потоптати.
І радість відчуватиме в цю мить душа моя,
І буде вітерець мене весною овівати.

Наспівуючи, трохи уповільнюю ходу,
До серця мого – радісні припливи.
Стає мені так добре, що і далі я піду,
І від ходи весною стану зовсім я щасливий.

* * *

Як сонечко підніметься, піду я по степах
У дальнє поле те, де дозріває вже колосся.
Як у пості, не буде в мене втоми у ногах,
І буде розвівати вітерець моє волосся.

Забуду все. В дитинство повернуся раптом знов,
Відчую всім єством своїм природні ті пориви –
Щасливий, що у світ хлібів достиглий я пішов,
Не відчуваючи в цей час ні спеки, ані зливи.

* * *

Я – наче піаніст, та без роялю,
Що партію в оркестрі вже зіграв,
Але не був забавою для «баїв»:
Робив своє, як вмів, і ще – як знав.

Не брав фальшиві я ніколи ноти,
Хоча і сам мелодій не писав.
З душею я підходив до роботи,
По нотах грав, як вмів, і ще – як знав.

Рояль тепер мовчить – старенький чорний,
До нього в мене вже немає справ,
Було мені в житті – як житу в жорнах,
Але я жив, як вмів, і ще – як знав.

І музику життя мав шанувати,
Грав на роялі, скрипку теж я мав.
Я їх любив, а ще любив співати
І міцно я «смичок життя» тримав.

* * *

З тобою радість обійнялась,
Радіти – зовсім це не гріх.
Де два були – єдине стало:
Не роз'єднати, кажуть, їх.

І видно стало – більш, ніж дружба,
Хоча і поки не сім'я.
Можливо, це – роман на службі.
Що ж, так чи ні – не знаю я.

* * *

Знайти гармонію в собі
Я прагнув різними шляхами.
Вона була, як на горі:
Не дотягнутися руками.

Не міг повірити собі,
Що отак сталося зі мною.
Мій друже, раджу я тобі
Не зустрічатися з горою...

Та із оточуючим світом
Гармонія в житті – це щастя.
Гора – ілюзія. Є світло,
Що відкриває душу навстіж.

Навіяне рядком поета

«Когда дряхлеющие силы...»

Ф. І. Тютчев

Коли уже немає сили
В важкий цей все встигати час,
Зізнаємось, що вже пожили,
Хай змінюють молодші нас.

Хай нас рятує потім Боже
Від омовлянь своїх сучасників,
Щоб не судили, хто як може,
Вони життя колишніх «власників».

Врятуй від розпачу, Спаситель,
Хоч іншим світ уже стає.
Молю я Господа відкрито:
Хай кожен має за своє...

* * *

Через містечко річечка тече –
Така маленька, що й перескочити можна.
Вона не пересохла, є жива іще,
І рада в місті їй завжди людина кожна.

Вона тече через сади у місті:
Як ясно, файна – й навіть під дощем.
Та річище їй так потрібне чисте!
Тече ж між очеретом і плющем.

Іще тече, приносить радість людям,
Для гарного є місцем відпочинку.
Їй русло зберігати завжди й всюди –
Це приклад доброго для всіх місця є вчинку.

Тече й для мене річечка ота.
Це відчуваю я, коли її й не бачу.
Несе приємні звістки, гарний стан,
Мені нагадує вона мою задачу...

Цю річечку так щиро я люблю!
Вона є радість для містян й для мене.
Я бачу її часто, коли сплю:
І повне русло, й поряд все зелене.

* * *

Рідна хата на горбі під кленами
І садок вишневий, де стоїть акація.
Огорожі навкруги завжди зелені.
Там донині молоді проводять акції.

Кожне в домі там виблискує віконце,
Вишні й пагорбок наш люди добре знають.
В той будинок, обігрітий щедро сонцем,
Часто гості з легким серцем заїжджають.

* * *

Травень почнеться – бузок зацвітає:
Стверджує, що весна швидко крокує.
Поряд будь-хто про літа забуває,
Навіть коли і зозуля кукує.

Тиждень минає – бузок все цвіте.
Радості повно навколо від нього,
І аромат дає диво оте –
Посмішки щирі від запаху того.

Квітни, бузок, вісник сплеску весни!
Серед кущів ти – взірець краси.
Стільки уваги тобі за ці дні,
Наче гігантської ти висоти.

* * *

Тиша так мені потрібна, тиша,
Бо з літами норми вже не ті.
Тиша, щоби в снах дивитись лише
Найдобріше, що було в житті.

Тиша! Чую лагідність її.
Чули, як вона геть не мовчить?
В неї вчаться навіть солов'ї,
Спокою усім дарує мить.

Тиші як наслухаєшся ти,
З її звуками і голосами,
Тобі досить буде простоти,
Не впадеш до шумової ями.

* * *

Білим цвітом вкрилося село,
Наче лебеді тут свій лишили пух.
Стежку наче снігом замело,
Гарно так, що перекрило дух.

Кожна квітка навесні тендітна
Силу нам дає для кращіх дій.
Скромна, та не буде непомітна,
Бо прикмети щастя бачим в ній.

Коли сад цвіте, ходжу у тиші,
Квітам щоб тривогу не зчинити.
Ніжно відхиляю гілку вишні –
Знов красу сприймаю й хочу жити!

* * *

Коли іду по полю скошеному я,
Дивлюсь, щоб колос стиглий десь не потоптати.
Як наступлю – відчує біль душа моя,
Бо хліб – життя, і колос маємо плекати.

Крокую полем, і хода моя повільна,
Про хліб наспівую народні я мотиви,
Дивлюсь, як поле вже відпочиває вільно.
Тут, на покосах, я завжди стою щасливий.

* * *

Щось є філософське в селі у стежках,
Що поміж доріг в'ються, сплять у траві.
Крокуючи ними, завжди я в думках:
Хто їх прокладав та із чим в голові?

Можливо – без думки, не мовив і слова,
За сонцем крізь села йшов без вороття...
Та в стежках – душа і багато любові,
І в кожного стежка своя на життя...

* * *

Що сталося? І де всі наші мрії?
Куди сховали правдоньку від нас?
Та у душі ще спогад ледь жевріє,
Ще мрії є високі про запас.

Забути важко добрій все душі?
Повір, період швидко цей минеться.
Будь в роздумах спокійний, не спіши,
І серце знов до мрії повернеться.

Коли із мріями ти будеш нагорі,
Не сипатимеш вже на рани сіль,
То вийдеш переможцем у цій грі,
І в серці у себе втамуєш біль.

* * *

Відкрокував свої я кілометри,
Що вкриті пилом, кам'янисті, часто злі.
Були важкими навіть дециметри,
Які долав по стомленій землі.

Нехай усе тепер погане згине,
Що я зустрів на довгому шляху.
Допоможи вже, Господи, віднині
Пробачити всьому, що бачив, злу.

Врятуй мене! Хай відстань величезна
Не дасть в себе ввібрати злість чужу.
Я крокувати й далі буду чесно,
Служити Тобі буду, як служу.

Не маю зла в душі і в рукаві.
Погане випадково коїв в горі.
Сльоза моя чиста – роса в траві.
Я зло минав, як рифи судно в морі.

В дорозі шанував я світлофори,
Дорогу переходив я на «зебрі».
Хоча і ями зустрічав, і гори,
Тримав, в уздечці мов, свої я нерви.

Пробач мене іще Земля-Деметра,*
Якщо були мої тобі не в користь дії,
Якщо є помилки, хоч на квадратнім метрі.
Таку плекаю я собі надію.

*Деметра – богиня родючості.

* * *

Перисті тоненькі хмари білі,
Променів пружиста тятива
Над селом уранці пролетіли,
Й промені вже призьбу прогріва.

Свіжість літнього оцього ранку,
Що прийшла від променів і хмар,
Виконала мою забаганку
Й розігнала геть усіх примар.

* * *

Зачарований осінніми садами,
Де достиг вже ароматний виноград.
Там – немов колись в дитинстві біля мами,
Коли поглядів її був зорепад.

Відчуття не покидає це дитяче:
Виноград і сад, і мами простота.
Не повернеться це все, хоч серце плаче.
Є в житті оця моєму гіркота..

Та бажання повернути роздирає,
Як вино стареньку діжку молоде.
Вік тихенько мій без мами догорає,
Мама й сад – в душі цей спомин все росте.

* * *

Твоє відчуваю я поряд сердечко,
Твої відчуваю солодкі зітхання.
Обітницю радо прийняв, як вуздечку,
Бо бути з тобою – найбільше бажання.

В мені – лише світлі й щасливі надії,
Кохаю тебе надзвичайно і сильно.
Чекаю: здійсняться ось-ось мої мрії,
Бо нас повинчають години весільні.

Ціную твою величезну довіру,
Хай краю не буде у радості тої.
Попасти бажаю з тобою до Офіру*
В любові великій, ну аж неземної!

* Офір – легендарна багата країна.

* * *

Життя прожив, та ще не зна – чи вмію жити.
Так, є чуття: хтось вів мене за руку.
Зумів колись я вірно й палко полюбити
Та мною обрану засвоїти науку.

Життя моє промчало, наче дивний сон.
Була у ньому доброта, були і грози,
Скрипіло щось з напруги, наче патефон,
У рідних бачив на очах і в себе сльози.

Навчавсь любові і навчався я терпіти,
Щасливий був, коли народжувались діти.
Сім'ю і рідних – знав – нічим не замінити.
Із почуттям таким мені приємно жити.

* * *

Багато бачив я очей бездонних –
З твоїми неможливо порівняти.
Коли з-під брів побачив я їх чорних
З таким вогнем, не міг вже більше спати.

Твої чудові очі не забуду,
Що сяяли сильніше за кришталь.
А ще завжди я пам'ятати буду –
Замріяні, що дивляться у даль.

* * *

В цілому світі люди
Живуть по законах простих:
Часом всіх щиро люблять
Й ненавидять часом всіх.

Любові будь-що бажають
І здатні все вибачати.
Причин того геть не знають,
Закон простий треба знати.

«І навіть в коханні
Проста причина:
Ти жінка просто,
Я просто мужчина».*

* Стопчик Миколи Лагушкіна.

* * *

Так хочеться прокинутися з ранку,
Відчути знов, що ти є любий син,
Що виконають твою забаганку,
Що будуть лише добрі із новин.

Як хочеться знов бути біля мами,
Ходити з нею на город і в сад,
І щоб пташки солодко там співали,
І смакував духмяний виноград.

Дитинство пам'ятатиму довіку –
Злиденне й радісне дитинство те моє,
Де не було любові мами ліку...
Тепло в душі, бо в пам'яті це є.

* * *

Вірші не пишу, а так виходить:
Зміни відбуваються в житті.
Хоч душа сліпа, мене заводить,
Щоб писав. Так вийшло на путі.

Взагалі беру листок паперу,
Як не написати вже не взмозі.
Не знайду паперу, зникнуть пера,
То гвіздком зроблю це на підлозі.

Досвід мій дає можливість з усіма дійти
вже згоди.
Мої дії зрозумілі. Може, й зрозумілі вірші.

Не звертаю я уваги на вчастілу вже недугу,
Хочу зранку відчувати лише доброту і радість.
Телефоном я – до рідних,
ще і до старого друга.
А гуляю я з онуком – це дитинство,
а не старість!

Бережіть дружину

Дід чує смерть у кімнаті своїй.
Раптом від баби його запитання:
«Мав ти коханок, старий парубій?
Поки живий, починай вже зізнання!»

Дід все мовчав, лише тихо сопів.
Потім: «Та що, все одно – помирати.
Звабити лише десяток зумів.
Ну а кого – це мені лише знати».

День проминув – дід вже встати зумів,
Адже хвороба кудись геть поперла.
В баби і зуб до зізнань не болів,
Після почутого – нагло померла.

* * *

Місяць по чистому небу пливе,
Наче то човен у штильному морі.
Всіх, хто кохає, до себе він зве,
Потім дарує ласкаві їм зорі.

В місяця шлях не із стежок легких:
Має пливти він, за обрій котитись,
Світлом своїм радість дати для всіх
І таємничим для всіх залишитись.

Місяць буває серпастим і повним,
Шана йому за циклічність цю дивну.
Ходить коли, не зчиняє він гомін,
Місячна функція є конструктивна.

* * *

Дріма в тумані лісосмуги –
Над головою молоко.
Дорога й стежка – дві подруги
Закручені у рококо*.

Це любий, милий, рідний край:
Луги і пізні медоноси.
Багато там гусиних стай,
Та косарі йдуть на покоси.

Уже дозрів пшеничний колос,
Спів лине на всі голоси,
В скирти кудлатий жовтий волос...
Село, до міста відпусти.

* Рококо – художній стиль, що використовує спиральні елементи мушлів.

* * *

Тут, за плетеним ретельно нашим тином,
Ходять гегелі* великої краси,
Песик з котиком тут грається, як з сином,
Півень в величі: хай бачать його всі!

Півень вдень ну і на мить не заспіває –
На дозорі двору він собі стоїть,
Поглядом він по дорозі провоняє
Тих сусідів, яких має розбудить.

Розпускає півень крила, як спідницю:
Знак дає, щоб його кожен зрозумів,
Що господар він, не їсть якусь пшеницю.
На обід йому подайте цвіркунів!

Безтурботний ходить все по тину півень,
Всім нагадує, що ранок – його час:
Кукурає в чотири – не у південь,
Щоб не пропустив світанок кожен з нас.

І завжди дівчата слухаються півня:
Кукурікає – додому бігти час,
Де матусі їх чекають з надвечір'я,
Поглядаючи на хвіртку раз у раз.

* Гегелі – гуси, більші за звичайних.

* * *

То сніг? Та ні, ромашки серед літа –
Гадання квітки, а для когось оберіг.
Їх білим цвітом гарно поле вкрито,
Ростуть вони також і вкрай доріг.

Гадає дівчина – і рада, коли «любить»
Засвідчить квітка, вірить – під фатою
Стоятиме, а милий приголубить
І скаже їй: «Навіки я з тобою».

Дай, Боже, щоб завжди цвіли ромашки,
Дівчата щоб могли на них гадати.
Без них було б дівчатам дуже важко
У сумнівах на сватання чекати.

Вибачення

Дуже хочу простої лише доброти
У той час, коли нерви в великій напрузі.
Я зізнаюся: винний. Але ти прости.
Покарання отримую я по заслужі.

Ця нервова напруга у мене від втоми;
Хоч-не хоч, та давалася часом взнаки.
Не хотів отаким-то іти я додому,
Та приходив й просив із порогу:
«Прости!»

Вибачатись мені – то завжди було просто,
Без пояснень обходилося і без зусиль.
Є провина – віддалена ти, наче острів,
До якого є відстань в душі в кілька миль.

Я старавсь вибачатися і був в покорі.
Ну навіщо обом в такі миті страждати?
Адже я не один у відкритому морі...
Так радів, починала коли вибачати!

* * *

Я в житі спав, коли цвіла маслина,
В пшениці спав, коли цвіло колосся.
Дива мені наснилися в ту днину,
Цей дивний сон живе в мені і досі.

Я спав у житі вранці при росі,
Не відчував тоді, що ноги мої босі.
Відкрився ранок той мені у всій красі,
Де запах, спів птахів різноголосий.

Заснув в пшениці, дивлячись у небо.
Хлібів стебельця вітер тихо колисав.
Я думав: щастя ось, нічого більш не треба!
Проснувся – зрозумів, як мало я бажав.

Та більш спіймати мить не міг таку ніколи
Ні в radoщах життя, ні в забутті від горя.
Той сон в хлібах – неначе правда гола.
Згадаю – знов пірнаю в мить, де щастя море!

Доля моя

В мене начебто дві Батьківщини,
Де і сонце, і небо одне.
В Польщі я народивсь. Україна –
Та зростила з дитинства мене.

Тут з дитинства кував свою долю
І не вів лік щасливих я днів.
Посадив тут уперше тополю,
Серцем землю оцю зрозумів.

В двох країнах є бабині хати,
Що стоять собі до цього дня.
Не питайте, вони чим багаті.
Україна... Тут доля моя.

* * *

Візьму корівку вранці рано
І за село пастися пожену.
Вже вибачте, якщо потрафу
Зробила – перейшла межу.

Пасу її я тихим кроком.
Повернемося знов в село,
Там мама: «Напаслась нівроку»...
Ой, як давно це все було!

Сиджу я сивий біля столу
І хочу щиро вам зізнатись,
Що мрію: знов – корівка, поле
Й з дитинством щоб не розлучатись...

* * *

Вкрився наш старенький сад туманом –
Сірий той, стіною і густий.
Наче наше хтось село поранив:
Осінь вранці має вигляд злий.

Та село на це перехворіє.
Сонечко підніметься у вись,
І туман сіренький зрозуміє,
Що даремно на село проливсь.

* * *

Щебече дуже рано вранці пташка.
Я в роздумі: жива – чи це зі сну?
Під ковдрою тепло, і встати важко,
Та мить світанку жду я головну.

О Боже, красаота вже на оборі!
Проміння сонця тут мене ласкає,
Сидить і гордий півень на заборі,
І песик з котиком м'ячем затято грають...

* * *

Прокинувся ранком від лірики,
Що чув на зеленому ганку,
Неначе прадавнії лірники
Співали: «Вам – доброго ранку!»

Відчув, що я хочу співати,
Бузок у дует запросити...
Та звідки мені було знати,
Що грали скрипучі то хвіртки!

Якщо тобі радісно й добре,
І музика, серцем співаєш,
Не сон це – реальність, як море,
Що хвилиною щастя вкриває.

Клен

Ще й дотепер біля моєї хати
Листатий, дуже гарний клен росте.
Його широка крона – наче шати,
Під нею ніжну тінь будь-хто знайде.

Я так люблю в гарячу літню пору
В тінь лагідну пірнути цю густу,
З-під неї вже дивитись на обору
Та слухати хрущів, що на льоту!

Високий клен лапате має листя.
І спів пташок у тій густій листві...
Це дуже-дуже мені часто сниться
У місті, як спекотні прийдуть дні.

Я знаю, хтось його там посадив
І поливав той саджанець водою,
І плотиком його огородив,
І віття підрізав його весною.

Хто посадив – на світі вже немає,
Бузок, що поряд, він також садив.
А досі дерево і кущ добро сприймають:
Він біля хати затишок створив.

* * *

Навколо скрізь буяє вже весна,
Все вкрито пишним розмаїтим цвітом.
Ти ж знову залишилася одна,
В твоїй душі ані весни, ні літа.

Хоч ніжна ти, немов вишнева квітка,
І лагідна, як все тепло весни,
Поводишся, немов сердита тітка,
І лише через це сама завжди.

Візьми ти приклад просто із весни:
Всміхається вона всім коло себе.
Відчуй в собі достатньо доброти,
І твій єдиний з мрій прийде до тебе.

Закохані ви підете з ним разом,
Вас не розлити вже тоді водою.
Не буде місця сваркам і образам,
Де поруч зачаровані весною.

* * *

З кришталю росинки скрізь на листі,
Промені ранкові їх ласкають.
Все у кришталевому намисті,
І пташки всіх співом звеселяють.

Ті росинки випило коріння,
По стебельцях йшли вони до листя,
І у них з рослиной розуміння –
Як відбиток у люстерці чистім.

Шлях краплинок цих був у струмочках,
Дощиком, туманом теж ставали,
А тепер з квіткових пелюсточків
Сяйвом всіх навколо привітали.

* * *

Туман із сонечком не дружить,
Він землю ковдрою вкриває.
Земля тоді за сонцем тужить —
Туман проміння не пускає.

Як сонце днину дасть ясну,
Тумани йдуть у хмари спати.
Природну видно всю красу,
Й туманам можна пробачати.

Не ріжте хліб

Не ріжте хліб! Він має душу.
Хлібину пращури ламали.
Тепер я різати вже мушу.
Чи не від цього в серці рани?

Хліб й обереги, що природні,
Нас стережуть від зла й омани.
Ламати хліб ми вже не згодні,
Та до нього не ріжте шану!

Хліб є живий, він думку має.
Не переносить хліб образи.
Життя заряд нам позичає –
Це його стрижень, його базис.

Чорногірський ставок

Гарний сільський невеликий ставочок...
Віття у верб – як волосся дівоче.
Тихо його вітерець все тріпоче,
Ще каченя в очереті хлюпоче.

Ластівка крильцем води зачепила,
А горобці – ті пірнають в калюжі.
Ось журавель розвернув в небі крила,
Кози скубуть собі травку на лузі...

Фарбами все це і не описати,
Навіть не зможуть художники знані.
Про це і в опері нам не співати.
Тут почуття – наче вірне кохання.

* * *

Посадила моя мама півники...
В кожному дворі вони були.
Поряд з ними, наче друзі й спільники,
Чорнобривці мамині росли.

Милувалися проходжі квітами,
Та їх не торкалися розмовами.
Чорнобривці розрослися вітами,
Сповненими квітками чудовими.

Півник як на самоті – гарніший.
Ірис – його назва наукова.
Поряд з чорнобривцями він інший,
Риси не розгледіти чудові.

Півники в красі, коли згуртовані,
На строкатій клумбі непомітні.
Витонченими є і чудовими,
З іншими – на компліменти бідні.

* * *

Важко садинокій так людині,
Навіть – як високий статус має.
Отаких щаслива більшість в днині,
Вечори самі бо коротають.

Відшукати важко вже причини,
Через що так сталося в житті.
Частка – кимось стиснуті пружини,
Для свободи інші є такі.

Я не співчуваю садиноким –
Чи самі, чи доля так обрала.
В такій справі наче я безокий.
Побажаю їм, щоб не страждали.

* * *

Вітер сильно завиває,
Гонить чорні хмари.
Над селом з них нависають
Престрашні примари.

По вікну течуть краплини,
Дощ поїть травичку.
Враз – веселка серед днини:
Променів це звичка.

На травичці краплі сяють,
Квіти яскравіші.
Жаби час вокалу мають –
Кричать веселіше.

Раді всі дощу навколо,
Бо прийшов він вчасно:
Висихали ліс і поле,
Квіти наче згасли.

* * *

Навколо все живе весною,
Зима річний вже склала звіт.
Весна уже не за горою –
Прийшла здійснити свій політ.

Вона опуститься на землю,
Омріяні роздасть всім сни.
Трава їй – постіль, небо – стеля,
Пташки – то друзі голосні.

Садок у квітах забіліє:
Весна дала себе взнаки!
В закоханих здійсниться мрія –
Попросить в неї він руки...

* * *

Біля хвилястої стежки
Верба самотня стояла,
Що одягла вже сережки,
Пісеньку тихо співала.

Поряд із нею жив хлопчик,
Що повз ту вербу проходив.
В чоботах він – як горобчик,
Пісеньку теж він заводив.

Він протоптав інші стежки
Разом з малою сестричкою,
Подарував їй сережки –
Обійняла його звично.

Потім удвох заспівали
Пісню про вербу і стежку.
Так їм віддячити мали
За гарний день і сережки.

Вітер

Вільніший вітер за усе на світі,
Сильніший за гірську він навіть сурь.
А може зупинитися в сурьвітті:
Вітри пилок далеко рознесуть.

Високі розганяє в морі хвилі
І шарудить в кущах, тріпоче листям.
Йому, буває, всі навколо милі,
А часом ні за що на всіх він злиться.

Зимую він сумну співає пісню,
А влітку всім приносить прохолоду.
Є гра у нього – то осінні листя
Укласти спочивати під колоду.

Весною у гаю колише віття...
Летить він все життя – не спочиває.
Спокійно долю має цю на світі.
Як зупинити вітер – геть ніхто не знає.

* * *

При дорозі в лопуха
Було листя величезне.
Поряд – кропива глуха
Геть дрібненька, бо примерзла.

Діти лопухи любили,
Кропиву ту не чіпали.
З листя капелюх робили,
Як корову пасти гнали.

Заздрість в кропиви серйозна
Лопуху за гарне листя.
«Спеку хоч пройшла й морози,
Не потрібна на обійсті!»

Їй лопух відповідає:
«Ти не жалиш, ти глуха.
Нащо ж злість і заздрість маєш?
М'якість – щастя лопуха».

* * *

У весняний травневий вечір
Легкою і дрібною ходою
За чередою йшла малеча –
Корівки йшли до водопою.

Сідало сонечко над ставом,
І череда пішла додому.
Ось вечір. Холодніше стало,
Як подоїли вже корову.

А ранок вигляне з туману,
Знов піде череда на трави.
Стару нагріє сонце лаву,
Бабусі щоб новини знали...

* * *

Той сніп пшениці – оберіг,
Що у кутку в сінях стоїть.
В світлицю не здолав поріг –
Не стане сили і на мить.

Його зв'язали перевеслом,
Поставили, та для годиться.
Скульптура в парку? Дайте весла!
Бо це така ж із нісенітниць.

Давніша – оберіг – з традицій:
Весь двір від зла оберігає,
Ще й заспокоїть тих, хто злиться.
В сінях не ставте – ображає.

Для нього є почесне місце
В світлиці – тут, біля ікони.
І не кажіть, що в хаті тісно,
Бо правда це – не забобони.

* * *

В хлібах дозрілих є своя краса.
Вони колишуться, неначе хвилі в морі,
Коли над ними чисті небеса,
А вечорами ясно світять зорі.

Художники це ще не описали,
Хоча за кольором у них є різні фарби.
Оцю красу душа їх відчувала,
Та їм такі не передати барви.

Коли уже в пшениці стиглий колос,
Пливе її із поля аромат,
Співати є бажання в повний голос,
Щоб оту пісню чув увесь посад*.

* Посад – територія за межами села.

* * *

Дві тополі ростуть біля тину,
Чорнобривці під ними ростуть,
По землі простелився барвінок,
Нагідки поміж квітів є тут.

Крізь вікно від небес голубе,
Що виходить собі до дороги,
Виноград своє гроно дає,
Й будь-які залишають тривоги.

Оце так в моїй батьківській хаті,
Що за дачу є тільки тепер.
За вікном полини пелехаті
І ромашок стрій поряд завмер.

Дуже радий, як їду на дачу,
Де вишневі дозріли коралі.
Там від квітів мені передача
Всіх законів сільської моралі.

* * *

Чого задумався? Учора ж все рішили:
Щоб з ранку склав собі на післязавтра план,
Щоб жив тим днем, вкладав у нього сили.
Ще свій з'ясуй на після-післязавтра стан!

Поздоровлення

Щоб Вам під чистим небом синьоокиим
Були щасливі й радісні літа.
Щоб ціль, що досягли, була висока,
До Вас хай добре диво заверта.

Здоров'я Вам і прохолоди літом,
Хай добрий сміх наповнює ваш дім.
Завжди хай буде ваше сонце у зеніті,
Щасливі будуть всі близькі у домі тім.

Хай буде кожен день для Вас, як свято,
Хай буде успіх, дім – як повна чаша.
Бажаю довгі роки все найкраще мати,
І щоб душа завжди втішалась Ваша.

* * *

Образа чорношкірого – це є таки расизм,
Образити єврея – це антисемітизм.
Нікого ображати через націю не можна,
Бо любить свій народ усе життя
людина кожна.

Нас, українців, як тільки не ображали!
«То страшні бандерівці!» – нам деякі
кричали.
Правосекторантами нас теж іще прозвали.
Ображення чи гордість через це у нас
настали?

Акації

Жовта – гарна є завжди акація,
Коли квітне, віти ще розложить.
І закохані цю люблять ситуацію,
І в дворі вона всіх заворожить.

На ці грона – бджоли та метелики,
В кроні – спів замріяних пташок.
Коники під нею йдуть в крутелики,
Бо такий у них вже є танок.

У дворі акації всі люблять,
Рушники в тіні їх вишивають.
Крони ці квітучі всіх голублять.
Бережуть за те їх, поливають.

* * *

На вулиці Теністій у Одесі
Є дуже гарна дерев'яна церква.
До неї йдуть у радості і в стресі –
Для кожного вона завжди відверта.

У храмі служить тім отець Сергій,
Він прихожанам всім дає пораду.
З ним поруч відчуваєш, що він свій,
І поряд з ним не здатен хтось на зраду.

Багато храмів різних у Одесі,
Але така, як наша, є одна.
Стоїть вона на місці цім почеснім
І вірою священиків міцна.

Коли у свята минає служба Божа,
Стаєш у храмі тім душей міцнішим.
Там прихожанин спокій знайде кожний –
На серці тепло, й світ вже наймиліший.

Висловлюють подяку люди всім,
Хто служить там, хто храм цей збудував.
Храм пригорнути разом всіх зумів
І сповнити теплом, як міг і знав.

* * *

Ранком весняним так сонечко сяє!
Квіточку, щоб та зійшла, прогріває.
Лагідним променем квітку голубить,
Першу її хто побачить – полюбить.

Вітер тепленький скрізь тихо гуляє,
Пташка із самого ранку співає,
Хмари перисті гуляють у небі...
Після зими на це в душах потреба.

* * *

Був головою колгоспу, тож знаю:
Краще кобила з усіх працювала –
Мало спала, віз важкенький тягала,
Та керівною в колгоспі не стала.

Щоби людьми керувати уміло,
М'язи не досить в роботі качати.
Маєш робити, що всім зрозуміло,
Отоді й будуть тебе обирати.

* * *

З-за горизонту сонечко поволі
На темне небо тихо випливає,
І ожива усе в садах і в полі,
Проміння перше геть усе ласкає.

Тихенько оживає місто ранне,
І парк прокинувся вже разом
із пташками.
І ранок цей виконує бажання,
Щоб день був лагідним,
де геть усе – весняне.

* * *

Голубами я не намілююся,
Із дитинства полюбив я їх.
Як літають, ними все люблююся
Й думаю: злетіти б серед них!

Голуби коли сидять на гілці,
Наче скульптор утворив так їх.
Ніжки в них такі стрункі в гомілці...
Взліт їх в небо враз вражає всіх.

* * *

Від подиху твого хмілью,
Хоча давно не п'ю вина.
Від дотику твого я млію,
Ти з розуму мене звела.

Не хочу знову залишати
Тебе саму у владі снів.
Важливе прагну щось сказати,
Але не вистачає слів.

До тебе йду під шум дощу,
У мене посмішка ласкава.
Теж усміхнись мені – прошу.
Пробач, що ти була не права.

* * *

В тихому шелесті доброго лісу
Маєм розмову якусь безсловесну.
Враз із дерев наче впала завіса,
І в голубінь я вдивляюсь небесну.

І через крони зелені проміння
Пада на сиву тепер мою скроню.
Входить у душу мою просвітління,
Мов на руках у мене моя доня.

Україно-російська війна*

Пройшов свої я кілометри –
Щасливі, радісні і злі.
Тепер найважче – дециметри
На мир втрачаючій землі.

Від того не фізична біль,
А та, що чують лише нерви.
Свою не бачиш ясно ціль,
Допомогти – нема резервів.

Бійці вкраїнську землю топчуть
Колишнього «старшого брата».
Я відвести усе це хочу,
Та вік не той, щоб відсіч дати.

Не знаю, скільки ще прожити
Мені лишилось на землі,
Та серце вже моє закрито
Для той сусідської змії.

І що би там не говорили,
Є сантиметри про запас.
У мене вистачить і сили,
Щоб гідно йти в гіркий цей час.

* Війна, що розпочалася у 2014 році.

* * *

З бурульок капає униз,
На хмари я дивлюся вгору.
Здійснити хочу твій каприз –
Дарую неба синь прозору.

Всміхнулась, мов після журби
Від тягаря, що ліг на плечі.
Злетіли в небо голуби –
Несуть бажання те, до речі.

Як голуби торкнулись неба,
Ти посміхнулася вже мило
Щаслива: «Дякую, не треба».
Всміхнувся я: «Все зрозуміло».

* * *

Хто бачив, як соняхи квітнуть,
Коли стоїть сонце в зеніті,
Коли від полів пісні линуть?
Краса це не бачена в світі.

Цілісіньки квітнуть поля,
Нектар бджілки з квітів збирають,
Іде з-під ніг наче земля,
І жайвір високо співає.

Ловлю оцю мить я щороку,
Завжди надивитись не можу.
Тоді молодий я – нівроку,
Любов в мені непереможна.

* * *

Мій Боже, що було, є й ще прийде,
Де б я не опинився по життю,
Все вірю: в рай рука твоя веде.
Молюся я своєму майбуттю.

Старався жити я по Божому закону,
Дітей навчали ми молитися постійно,
З молитвами мав в справах перемогу.
І вірю, і молюся я сумлінно.

Чи каюся я? Так, як всі, хто вірить
У Бога. Я б по-іншому не зміг.
Святий Петро мої всі вчинки звірить:
Добро чи зло – мене хто переміг.

* * *

На мудрість ставити – як голим в кислоту,
Бо мудрих зараз одиниці помічають.
З них насміхаються – вбачають сліпоту.
Під дурня косить хто – таких скоріш
признають.

Війна на Донбасі

Що на Донбасі? Як його нам відстояти?
Хто винен, що дійшли ми до біди?
Ні зброї – ані війська... Що це, брате?
Як Україні спокій віднайти?

Біда велика сталася з народом,
Братам з Москви бо довіряли ми.
Були в цій дружбі – частка хоровода,
А замовляли музику вони.

«Не пощастило нашому народу*
Дав Бог сусідів – якусь пошесть.
Забрали все – і землю, і свободу,
Тепер забрати хочуть вже і честь».

Війна оця веде нас до руїни.
Де людяність і честь? Де Божий страх?
Землі ні метра не віддасть Вкраїна,
Сини воюють із вогнем в серцях.

Грудень 2014 року.

* Стопчик Ліни Костенко.

* * *

Все сотні раз побачене і чує,
Все, що пройшов, проїхав, пролетів,
Не залишиться у житті забуте,
Тим більше – те, зробити що зумів.

Життєвий шлях – це тимчасове чудо,
Ввійде у пам'ять чуда первозданність.
Все із роками значення набуде,
Сприйматись буде, як чудова данність.

Ти не шукай в цій сутності понять,
В польоті маєш лише власні крила.
Високі злети хай тебе п'янять.
Будь переконаний: велика в чуді сила.

* * *

Якщо ви скажете, що щастя не в грошах,
Ще й стверджуєте – рацію в цім маєте,
Віддайте їх. Що, ви на небесах?
Так ціну грошам і самі пізнаєте.

* * *

До кормушки вас не допускають?
Лиш свої із неї їсти можуть?
Ви сильніше хрюкніть – то й впізнають,
Поряд стати з ними допоможуть.

* * *

Від квітів неначе розходяться хмари,
Проходить від них якась близькість біди.
Наснагу дають – це справжнісінькі чари,
Що творчість пробуджують – і без журби.

А скільки ж то радості випито з квітів!
І скільки із ними кохань відкривалось!
Душа біля них – наче навстіж відкрита,
І посмішка у найчерствіших з'являлась.

* * *

Дівчина, що обіцянку дала,
Шоста мине – їжі геть не вживати,
Випила сало й котлети сама:
Слово дала – його має тримати.

* * *

То не важливо, що у голову приходить
Уранці, вдень чи навіть уві сні.
Важливо – що з голівоньки виходить,
Щоб дії не виходили смішні.

* * *

Що алкоголь лише для слабків,
Депресією сильні насолоджуються,
Ця формула – лише для простаків,
Бо ті і ті такими не народжуються.

* * *

Люди відмінні від нас – вегетаріанці,
Лише рослинне вони хочуть їсти.
Нетрадиційна кулінарна орієнтація
Їх спонукає це всім розповісти.

* * *

Виграти спосіб є в сварці з дружиною?
Добрий це спробуй чи дуже сердитий,
В справі не стане якоюсь пружиною –
Будеш своїм власним брудом облитий.

* * *

Великий російський язик
Не втримати геть за зубами.
Лякати нас Путін ним звик,
Якого клянуть усі мами.

* * *

Сваритись з шизофренником не вмієш
З життєвої своєї висоти,
Бо ти його думок не розумієш.
Хай що сказав – йому завжди прости.

* * *

Я радий, що я розум маю,
І радий, що і друг такий.
Чуття є, що не забувають –
В серцях людських лишусь простих.

Таке буває з кожною людиною,
Хто у повазі, ціну собі знає.
Серед подібних отакі єдиною
Є силою, що долю утворює.

* * *

Так доля склалася твоя. Хоч ти сама
І зовні гарна, і завжди весела,
Душа твоя – суцільна доброта,
Але навколо тебе – як пустеля.

Ти роботяща, господиня добра,
У домі і дворі скрізь – чистота.
Та не сказав ніхто: «Моя зазноба».
Чом карта долі у тебе не та?

З роботи чоловіка не чекаєш,
Не йдеш дітей до школи провести.
Чого так сталося? Ти кажеш, що не
знаєш.
А може треба більше простоти?

У чому? Це видніше, дорогенька,
Тобі. Сама це, може, знаєш.
Роби все так, як вчила тебе ненька,
Й самотньою ти бути перестанеш.

* * *

Вже спокій дайте ви, мої думки!
Мені не усміхалася фортуна.
Робив я добрі справи залюбки,
Цим шлях проклав – ніхто тепер не зсуне.

Робив по серцю ставки я на справи,
Як і колись – в роки минулі, юні.
Виходило усе не для забави,
Та я не розпускав ніколи нюні.

В роки немолоді я гідність маю,
З фортуною вже спілкуватись вмію
Й без слів вже часом тих думки
сприймаю,
Хто сам мене сьогодні розуміє.

* * *

Що діяти? Порадь ти мені, друже.
Невже лишилося мені лише чекати?
Без справ мені у місті важко дуже,
А я не з тих, хто проситься в палати.

Піти в палати гидко продаватись,
Де все таке гнітюче і понуре,
Де мають, та не взмозі всі признатись:
«За нами плаче вже прокуратура».

Зі справою важкенька є розлука,
Тим більше, якщо любиш ти її
І віддаєш себе на творчі муки,
Не чуєш, як співають солов'ї.

Пенсіонером став в потрібний час –
Самотність стала серце розбивати,
Хоча в сім'ї я, рідний кожен з нас,
Родині встиг я досвід передати.

Вже споминів обачно уникаю,
Все, що пройшли, то вже пройшли.

Одначе

У снах я друзів, як синів сприймаю.
Тоді щасливий я, мій небораче.

* * *

Народження наше до світу краси
не приносить*,
І смерть наша Всесвіту зла як така не несе.
На світі всім жити легко і нелегко. Чи досить?
Навіщо прихід, якщо смерть забира
звідси все?

* Рядок Омара Хайяма.

* * *

Скинь міни показові! Не стверджуй – не моє,
Як хто халат купляє – сам тіло продає.*
Достойний ти пишатися своєю простотою!
Чому так робиш ти? Що витворяється
з тобою?

Ніколи і нікому мін не корчи у житті,
І вийде все за планом у твоєму майбутті.
Ти здатен йти вперед завжди дорогою своєю,
Яку обрав, щоби на користь прямувати нею.

* Рядок Омара Хайяма.

* * *

В тиху заводь ввів мене Амур,
Де дерева піднімались до небес.
Та роки вечірні – спав вже інтерес,
І тому сердечний склав собі я мур*.

Мабуть, я знайшов би ще слова,
Голова вже вкрита сивиною.
Однолюб – і буду вже собою,
Хоч душа ще здатна на дива.

Не дивуйся цьому, мій читачу.
Так, думки приходять і такі,
Як в роки чуттеві, молоді.
Сивим – радий, що уже не плачу.

* Мур – кам'яна огорожа.

* * *

Ми безсоромними від чогось стали,
Сором відтяли, як апендицит.
Батьківські накази позабували,
Зараз моральний у нас геноцид.

Гроші лише почали цінувати,
Перед прибутками стали тремтіти.
Сором для цього незручно вже мати,
То й перестали тепер червоніти.

Та переконаний я: всім нам Бог
Дав від народження сили духовні.
Гроші самі не дадуть перемог,
І безсоромне життя не є повне.

* * *

Плазує плющ, щоб дряпатись по муру:
Така його природа – лізти догори.
Багато має хто таку ж натуру –
Повзти , щоб досягти в житті ваги.

Все благородно, якщо ціль висока,
Життя поладають за високу ціль.
А хто своє стрекоче лише, як сорока,
Не знає про мораль й душевний біль.

Проте хто справді цілей досяга високих,
Що інколи беруть усе життя,
По смерті вже не буде самотнім –
Згадають, присвятив чому буття.

* * *

Знайомий чув я тиховій в полях
Увечері, як місяць вже сіяв.
Тебе чекав, як самотній птах,
Який в гнізді старому сам стояв.

Замріяний, хоча життя суворе...
Пробігли зайчики серед високих трав,
Які шуміли, наче Чорне море.
Пустий, холодний раптом вечір став.

Надія залишилася в мені –
Її зрадливі голубі побачу очі,
Щоб висновок зробити вже собі:
Вона мене бажа – чи вже не хоче.

В уяві знов її обличчя миле,
Що ранило і водночас цілило.
Було воно – моє маленьке диво.
Прийшла би – то мене б вже відпустило.

* * *

Скотина не здатна ніколи на скотство,
Не прийде їй думка війну розпочати.
У неї природне своє благородство,
Все робить, як вчили і батько, і мати.

Чом люди стають значно гірше скотини?
Чом заповіді забувають всі Божі?
Добру всіх навчають, як кожен – дитина,
Вчать: зло спричиняти нікому не можна!

Десь є прорахунки чомусь в вихованні.
Чи винні у тому батьки і держава?
Якщо гірш за скотські в душі вподобання,
То стане вона при жігті ще іржава.

* * *

Нащо в любові клястися до рідних?
Нащо являти чуття на показ?
Якщо ти син чи донька серед гідних,
Без показухи батьківський наказ.

Любимо ми тата й маму шановних,
Та не за те, аби рідні хвалили,
Не за науку на вигляд із зовні,
А за душевні потрачені сили.

Люблять батьків, бо вони такі є,
Бо є можливість іще спілкуватись.
Серце сильніш біля мами стає.
Скрізь вона буде тобою перейматись.

Все найдорожче, що може лиш бути!
Клятви не треба, яскравих заяв...
Просто живіть, маму щоб не забути.
Буде любов в житті, як це сприйняв.

За Андрієм Вознесенським

Вірші не творяться випадково,
Якщо можеш ти це зрозуміти.
Чи душа сліпа на гарне слово?
Написав – не треба вже жаліти.

Розумники

О ви, розумники, знайдіть
Хоча б тепер свої огріхи...
Як гарна гра була для втіхи,
В душі була іржава мідь.

Завжди співали навпаки,
І пташки при тій грі мовчали.
Слова були – як з лип мочала,
Не в допомозі й словники.

Злетіли на папір із пер
Слова, щоб в спільний дім – розруха...
Зв'язок матерії і духу
Уже не знайдете тепер.

Дерибасівська

На Дерибасівській живе мій дядько, братику.
Приходимо туди в святкові дні.
Ця вулиця з дитинства і граматики
Знайома й до вподоби є мені.

Закоханий в цю вулицю по вінця я ,
Яку в юнацькі роки вже пізнав.
Був початківець ще, студент з провінції:
Якось до дядька в гості завітав.

Здавалась мені вулиця, як плесо,
Хоча і виглядала дещо гірш.
Мого ім'я іще не знала преса,
І дядько все казав мені: «Тихіш...»

Він застеріг мене і від наручників.
Подяка рідному йому – тепер хвала.
Не став у влади я тоді заручником
І Дерибасівської, що така була.

* * *

Я всім без сумнівів поцілував би руки,
Хто ними мир несе в сумний наш світ.
Щоб із синами не було розлуки,
Щоби сини лишили у онуках слід.

* * *

Навиворіт до кожуха реп'яхи,
То схожий ти на їжачка, що вночі.
Він місяцю так виставля свої вуха
Й співає пісень, наче місяць – ключі.

* * *

Дитинство, кличу я тебе!
Приходь скоріше ти до мене.
Було ти в мене не просте,
На wspomин – добре і веселе.

Тебе, дитинство, пригадаю –
Купаюсь в споминах щасливий.
І голубів я бачу стаю –
Пірнають в променевій зливі.

Подібний кожен має wspomин,
Приємно ті часи згадати,
Коли любили всі малого,
Як був в обіймах мами й тата.

* * *

Важко вгору йти, та тільки вгору,
Прямо йти, а не якимось боком,
Щоб не мати на шляху позору
І не впасти під критичним оком.

Треба йти без метушні і стуку,
Відчувати ту дорогу серцем.
Тимчасова з рідними розлука,
Йдеш щасливий з зоряним відерцем.

Серце до душі звернутись зможе,
І відкриється вона, як в травні вікна,
Приведе, де сяє світло Боже,
За твій крок, що впевнений довіку.

* * *

Біля Тилігулу все духмяне, скрізь волого,
А над нами небо без хмаринки голубе.
Від чуття лиману особливого такого,
Мов на крилах, понесе над плесами тебе.

Цю красу лиману відчуваєш щогодини,
Десь під ложечкою навіть від чуття того
щемиць.
Розумієш там: не все залежить від людини.
Від природи, якщо ту людина боронить.

* * *

Прошу тиші, лише тиші –
Той сільської, степової,
Щоби чути було лише,
Вітер як гуля на волі.

Щоби не було і чути,
Як гуде якийсь мотор,
Щоби не втручались люди
У пташок єдиний хор.

Щоби звірів не стріляли,
Не рубали щоб кущі,
Щоби люди тишу мали
Вдячні тому у душі.

* * *

Часи настали вже зимові,
І враження, що це навіки.
Сніги тепер й морози в змові,
Все біле, й зупинились ріки.

Безхмарне і прозоре небо,
Зірки яскраво так горять,
Без листя височать дерева –
На варті у доріг стоять.

Стає на серці вже тепліше:
Дарунки – рік Новий, Різдво.
Мороз сприймаємо добріше
За це святкове ремесло.

* * *

Чого це ти кажеш, що море реве?
Та ні, це воно на весь голос кричить,
Щоб чули всі, хто в Україні живе,
Що от і прийшла самостійності мить.

А море гуляє далеко світами
І бачило різні у странах події.
Те, що витворює той Путін із нами,
Можливо, українців понищить всі мрії.

На морі бува час від часу і штиль,
По-своєму так воно нас заспокоює,
Мов каже: «Не вічний є будь-який біль,
Не вічно брижчатиме ворожа зброя».

Ти Чорне, але таки лагідне море,
Я дякую, бо ти нам миру бажаєш.
І тебе штормить, коли бачиш ти горе,
Коли все без горя, то штиль ти тримаєш.

* * *

Із нашого життя не все цілком іде в архів.
Є речі, що не заслуговують поваги.
Несемо ми спокуту за якісь з своїх гріхів,
Які не стерти й не покласти на звичайні ваги.

До того, що ти робиш, доля часто є глуха.
Не все в житті можливо передбачити.
Є блазні, та тримайтеся подалі від гріха,
Не намагайтеся вже щось їм розтлумачити.

* * *

Чому багато так неправди, люди?
Є радість в світі, Боже благо всюди.
Так, істині багато вже сторіч,
Але неправда тягне в темну ніч.

Цінуймо правдоньки яскраву кожну мить,
Нехай добром все серденько горить!
Малюймо лиш щасливу ми картину,
Тримаємо чуття це аж до згину!

* * *

Навіть думки, навіть тіні
Не поменшало донині
Щодо дій твоїх невмілих,
Що вчинив би у долині.

Те чуття – як жили в скрині,
І спітніли вже долоні.
Перелякану дівчину
Мучив попри піт солоний.

Від напору твого й жаху
Що тепер дівчині сниться?
Вдарила в лице з розмаху,
Лиш тому і зупинився.

А вона хотіла ласки,
Теж в душі її пожежа...
Що одів ти дурня маску –
Тобі й зараз на потребу.

Вчитель

*Присвячую директорів
Березівського ПТУ №19
Григорію Олександровичу Шевченку*

Правдивий він. У нього добрі очі,
Завжди є світлі думки в голові,
А вислови сміливі і пророчі,
І ріже правду, як коса в траві.

Не дивиться він на біду скрізь пальці,
Навчив добру він учнів цілий ліс.
Охайний, якщо навіть у куфайці,
Радіє кожному, хто в навчанні підріс.

«Нема таких!» – невдахи кажуть злісно, –
«Такі вже вчителі перевелись!»
Хоч вчителі тепер бувають різні,
З тим, хто тебе навчав, сам розберись.

* * *

Дитинство босоноге ти моє,
Завжди у степові манило далі
Стежиною, що візерунки в'є,
Де ізносив я не одні сандалі.

* * *

Чого шумиш ти? Тихі кроки де?
На небі яскравенькі вже зірниці.
Чого шумиш? Попереду що жде?
Які в душі лишилися таємниці?

Ти зберігаєш їх? Ще залишилося...
Те відчуття, загублене вночі...
Відкриєшся – душа стає сильнішою,
Минають усі туги і плачі.

Проси те відчуття, щоби вертало
Ну якнайшвидше вже тебе додому.
Щоби кінець-кінцем воно настало –
Те щастя, яке поки невідомо.

* * *

Як воно добре: живі і тепер
Мамині квіти у сестриній хаті!
Райдуги спалах в них наче завмер,
В них доброту залишила нам мати.

Гарні ці квіти такі – і веселі,
А ще тугі, як дівочії коси.
Квітнуть і в'януть у теплій оселі:
Їм неважливі морози чи осінь.

Ці випромінюють квіти добро
І віддзеркалюють світло небес.
Стойки у посуху – людям урок,
А взагалі це – одне із чудес.

І я не можу по-іншому жити:
В серці своїм зберігаю ці квіти.
А як почне тягар душу щемити,
Враз до тих квітів я здатен летіти.

* * *

Богиням ти велична є сестра
За пишною реальною красою.
Хоч заздять і цькують – мов, вже стара,
Лишаєшся завжди сама собою.

Краса твоя з роками хоч вмирає,
Та розквітає кожною весною.
Хто закохався в тебе – крила має,
Закохані за тебе йдуть до бою.

Ти горда: вигляд робиш, що не в славі,
Не бачиш тих, хто сльози тобі лив.
Немов сидиш із усіма на лаві.
Ти – навіть і не дощ, а злива з злив.

На схилі літ така сама красива
І горда, як у юності була.
До себе жодного не допустила,
Тому одна – мов доля повз пройшла.

* * *

Пробачте, пане. Я вас в хату не впускаю.
І не тому, що ви – юнак, а в мене сиві скроні.
І не тому, що вигляд ваш – неначе з-під дощу.
Тому, що руку простягли, як у агонії.

Не хворий ви, як бачу. Раджу вам
Привітну посмішку для всіх зустрічних
мати.

Всім покажіть, що чемний ви, не хам,
І зі своїм не треба поспішати.

Таким, яким оце ви зараз є,
Назавжди будете для всіх, немов каліка.
Ніхто із рідних вас не впізнає,
Тож в самоті залишитесь довіку.

* * *

Між нами лиш прірва – ніяких мостів,
Та не зупинити стосунки між нами.
Те сталося, чого я геть не хотів –
Нагору повзти із глибокої ями.

Здіймався, мов в сутінках переднічних,
Овіяний вітром духмяного літа...
Ласкавих я рук доторкнувся твоїх,
Щоб шлях віднайти до сімейного світла.

І прірва геть зникла. Ти – щастя моє.
І руки мої – на твоєму зап'ясті.
Я визначився: ти є все, що моє.
І від проясніння обоє ми в щасті.

* * *

Пташки збуджують тишу ранкову,
Чути лагідні мамині кроки,
Що прийшла, вела тихо розмову,
Яку пам'ять несе стільки років...

Ще себе пригадаю малого.
Того хлопця без батька – невдачу
Мама пестила. Є користь з того:
Не звернув бо із чесного шляху.

Мамі дякую, квітам і травам,
Ще – тобі, моя рідна колиско,
За ласкаве дитинство русяве.
За все вдячний – вклоняюсь я низько.

* * *

Який же гарний на світанку небокрай,
Та на душі моїй неначе все затерпло...
Бажав створити я для нас чудовий край,
Та де дорогу я проклав, душі не тепло.

Я мав від тебе все найкраще – досхочу
І пам'ятаю насолоду від обіймів...
Хоча й донині маю ще задачу ту,
Та не порушую нічим стосунків вільних.

Бажання ще було – пробачення просити
За те, що я не виправдав надії.
В розлуці змушені були з тобою жити,
Забути все, всі нейздійсненні мрії...

За вчинок мій прошу тебе, пробач.
Повір: ніякої не відбулося зради.
Хоч я не чув душі твоєї плач,
Та вірю: віднайдеш іще в житті принади.

* * *

Коли ти щира і не лукава,
І бачу вогник в очах твоїх,
Для мене ти – не якась забава,
А дивовижна, як влітку сніг.

Велика слава в краси твоєї.
Злорадні кажуть, що промайне,
Та наче хворий я через неї,
Все тільки думаю про одне.

Я так люблю тебе й геть не вірю,
Що ця краса колись промайне.
Серця в любовному в нас сузір'ї,
А це злорадний і не збагне.

* * *

Під перестук коліс у електричці мрію,
Чудова панорама пролітає за вікном...
Плекаю бажану для всіх давно надію
Щоб закінчилася війна, і був спокійний сон.

Ти, Колосівська електричко, не спіши,
Дай надивитись на оте пшеничне поле
І на тюльпани, на ромашки й спориші...
Мені так легше чути те загальне горе.

А поле дивиться на мене з розумінням,
Адже хліба злочинно танками топтати.
У світі мир – то найвеличніше творіння:
Дає хлібам рости, дає пташкам співати.

Лютий 2015 року, с. Маринове.

* * *

Платформа Маринове. Вийду з електрички.
Сіло ріднеське! Радій, моя душа!
Все мені добре тут, знайоме, миле, звичне.
Усім милуюся – проходжу, не спіша.

Ось площа, пам'ятники землякам.
Тут зупиняюся і трохи постою...
У справі цій була й моя рука:
Є знаки, слава Богу, в цім краю.

* * *

У рідному селі моїм колись був інтернат,
Із різних сіл сюди ходили діточки до школи.
І я хотів би, щоби знов отой шкільний формат –
Сергій – та Анатолій, Юрій – та Петро
й Микола.

Підняти б келихи за те, що кожен – брат!
Я мріяв все життя про зустріч ту чудову...
Та у житті з нас кожен у своїй борні солдат.
Когось немає, хтось далеко... Не зійтися знову!

* * *

Липнуть до жінок не тільки лиш чоловіки,
Часто – і напасті, і плітки, і заздрість чорна.
Так, краса жіноча – цінність геть на всі віки,
А суперниць підлість – то її постійні жорна.

* * *

А де поділися усі ті Магелани,
Які були – свобода наших мрій?
Бо мали пронести крізь океани
До першого Майдана світ надій...

Сказали люду вже усе відкрито,
Що самостійність станеться тоді,
Як розіб'ють корупції корито,
А справи в руки приймуть молоді.

Тож молоді, шикуйтеся до походу!
Щоб заклик: «Україно, ти живи!»
Бо він моєму так близький народу!
Хай стане фактом й буде назавжди!

* * *

Зараз ви де, контролери народу?
Війну розв'язано. Підтримка де?
Рвуться снаряди в містах, на заводах,
Та Божа кара на вас вже впаде.

Народ борониться, ніч тиха – радіє.
Але вже терпіння йому – аж по вінця...
Живе Незалежної досі надія:
Така вже міцна є душа українця.

Ніхто і ніколи нас не переможе,
Так тисячі років було, так і буде!
Москву наша власність нехай не тривожить,
Бо ми подолаємо всякі заблуди!

Чи ви, росіяни, вже осатаніли?
Від Путіна горе до вас теж прийде.
Відмінна від вашої кров в наших жилах,
Бо чиста козацька – бурхлива й гуде!

Коли вам від Путіна станеться горе,
Як будете ви захищати сім'ю?
У Путіна точно є сховища й нори.
Тож ви починайте копати свою.

Лютий 2015 року, м. Волноваха.

* * *

Так зачаровували нас оті світанки,
Де насолода – дивні трелі солов'я...
Це щастя лагідне від ранку і до ранку,
Бо ти є поруч – і ти є любов моя.

Нас заворожували й сутінки ласкаві,
Коли ще сонечко легенько пригрівало.
Щось добре бачили у будь-якій поставі.
Була ти поруч, й твоє серце теж кохало.

* * *

Який чудовий весняний цей сад!
Там і не віє, а співає вітер,
Там вечорами з неба зорепад.
Солодко, як ніде, там пахнуть квіти.

В весняному саду цінуйте миті.
Є найцінніше в світі – біля хати.
Отут насправді є бажання вічно жити,
Тим більш – коли з тобою поруч мати.

Я лагідну в садочку слухав тишу,
Коли і хмарам час не пропливати.
Мені в саду завжди все наймиліше
Було... Навіщо інше знати?

* * *

Весна несе тепло і ласку,
Все ожива в своїй красі.
Це не зими якась поразка –
Весну закохані ждуть всі.

Так весняної просять днини
Й ночей, коли про любих сни!
Їх мрії – квітка горобини,
Чий плід гіркий, та мед в росі.

Весна – щоб зорі рахувати
І слухати спів солов'їв.
І легко у цей час сказати,
Що одружитися схотів.

* * *

Яскраві квіти в ранковому світлі
Ростуть собі навколо мого дому.
Вони духмяні, фарбами налиті,
Дають наснагу, що не чути втому.

А квіти є десь за селом у полі,
В яких стебельце на вітру бринить.
Ростуть, неначе у трави в полоні.
Їм лячно, що їх можуть покосить.

Бажав, щоб були фарбами налиті,
Росли на грядці вдома – в чистоті...
Та польові у полі звикли жити,
І свою землю люблять квіти ті.

* * *

За залізницею в степах
Поля є різнокольорові...
Ти там у стані – наче птах,
Що із природою у змові.

Зерно там кожне проросло –
Й слабеньке навіть по натурі.
Росте воно усім на зло
Попри, суховії, й бурі.

Далеко в полі за селом
Пізнаєм істину просту:
Тримайсь землі – хоч бий чолом,
І візьмеш кожную висоту.

* * *

Не відчув і не знав в жінці тій
Жодніх грубощів й слів, щоб кололи.
Все ласкаве і лагідне в ній,
І характер рівенький, як поле.

І така була ніжна долоня,
В неї ніжне було і вбрання...
Так, здавалося – це моя доля.
Правда? Чи це мої відчуття?

* * *

Коли в рядки кладу я на папір
Твої, люба, риси красоти,
Ти хоч не хочеш, та мені повір.
Інакше можу з глузду я зійти.

І не один я мучаюся так.
Про це я чув, читав славетні вірші.
Тепер боюся я, простий хлопак*,
Щоб від героїв драм не був я гірший.

* Хлопак – чоловік (бойківське).

* * *

Сільське приємне тихе надвечір'я
Нагадує мені вже про літа.
Солодкі дзвони кличуть на вечірню –
Ця мить життя для мене золота.

Летять із степу запахи гарячі,
Їх вітер щедро по селу розносить.
Літа мої пройшли у чесній праці,
Тому я міцно на ногах і досі.

На захід сонце котиться, за гору.
Така уже його природа є.
Свою закрию я в цей час комору.
За ніччю – день... Й знов вечір настає...

* * *

Троянди за кольором різні бувають,
І кожен за смаком собі обере.
Цариця вона серед квітів – всі знають,
В параді квітковім виходить вперед.

Найбільше люблю я троянду червону:
Як маю в руках – відчуваю свободу.
Червона троянда – велична персона;
Як дівчина, всім доведе свою вроду.

Цвітіння троянд – дні краси й насолоди.
Ці квіти не можна сховати в запасі.
Коли в дім букетом троянди приходять,
Він сповнений радості кожного разу.

* * *

Не можу бути я веселим,
Не можу весело я жити,
Бо посіріли наші села,
Не йдуть у них до школи діти.

Я ж не сліпий – і все я бачу,
Що роблять із моєї землею.
Деякі п'ють: життя собаче,
Буття їм не змінити теє.

Коли вже радість – і не знаю.
Коли вже серце зрозуміє:
Чи попаду колись до раю,
Чи інший вітер вже повіє?

* * *

Як в селі моєму все красиво!
Козлик біля цистерни воду п'є,
Ось трава, кущі, дозріла нива,
Котик з песиком в пісочку заграє.

Сонечко ясне чудово сяє,
Прогріва колосся золоте.
Соловейко пісню нам співає,
Біля двору вже бузок цвіте.

Хочу під кущем лягти і спати –
Відчуваю, є така потреба.
Чи без сну той аромат вдихати
І дивитись у прозоре небо.

Наяву, не мариться мені –
Це моє сільське маленьке диво.
Тягне це до рідної землі,
Без якої жити неможливо!

* * *

Завзята юність гонорова,
Яку ще бачу уві сні,
Була хоч в мене не зразкова,
Відкрила істини прості.

Та юність буйна й справедлива,
Ще вимагала: «Мені вір!»
Щось каламутила, як злива,
Робила щось наперекір.

Судили: «Нашим – не дай, Бог!»
Щось мляво я робив, щось – жваво,
Та вперто йшов до перемог,
Не мав застоюватись права.

Навчила юність виживати,
Вказала – що мені підходить,
І так вела, щоб не нашкодить.
За це я їй складаю оди.

Вдячність

Коли ти вдячний Небу,
Усім, хто біля тебе,
Спокійно – і не треба
Ховатися від себе.

Люби усіх довкола,
Це – вище із призначень,
Хоча життєва школа
Багато має значень.

Пробач дрібні образи,
Що люди завдавали.
Зітри в собі їх разом,
Щоби про них й не знали.

З любов'ю жити треба.
Так Біблія навчає.
Любов іде із Неба
Усім, хто пробачає.

Ранки

Прекрасні мої ранки світанкові...
З-за обрію ось сонечко встає,
Пташки у хор єднаються чудовий,
Наснаги на добро все надає.

Завжди красою світанків милувався,
За ними з міста я в село летів,
До сходу був в лугах і роздивлявся –
Красу я пропустити не хотів.

Ті незабутні ранки світанкові
До себе кличуть і тепер мене.
Вони завжди є – диво пречудове,
Від них натхнення творче неземне.

Дивлюся я на ранки світанкові,
Як сонце золотистим вже стає.
Здається: небо із землею в змові,
І ця угода нам життя дає.

Як не любити ранки дивовижні,
Коли усе міняє стан за мить?
Вони для того, щоб усе в нас вийшло.
Як бачу – серце тане і щемить.

* * *

Не можу бути я добреньким,
Не можу бути дуже злим.
Так виховали баба й ненька,
То й залишаюся таким.

Безглузді для мене прохання
Пусті, як примхи у коханки:
Хтось кинеється робити з рання,
Я ж не будую з хмари замки.

Роблю я лише те, що в змозі,
Не те, у чому дилетант.
Багато діла є в дорозі,
На що я маю хист, талант.

Тож не судіть ви мене, люди,
За те, що я не зміг зробити.
Забудьте зле, я теж забуду,
Щоб далі в злагоді нам жити.

* * *

Скрізь лозунги: «Вся наша сила в єдності!»
«Ми збережемо рідну Україну!»
«За Україну треба, так загину!»
Хай Бог не дасть пролити кров,
вкраїнський сину!

Маніпулюють голосними фразами,
Щоби з телеекранів засвітитися.
Тому, хто із такими – як з заразою,
До влади вже ніколи не пробитися...

Але свою любити Батьківщину,
Це просто – як свою любити маму.
Кричати будете усім, що ви є сином?
Безглуздо це, як на біді робить рекламу.

Ми, українці, що єдина справді сила,
Тих «патріотів», що кричать, не помічаємо.
В серцях у нас є Україна-ненька мила,
А тих, хто грає на біді, вже добре знаємо.

Свою країну показово гріх любити,
Вкраїнцю зло якесь робити їй є гріх.
Усім уявлення одразу не змінити,
Та «патріотів»-крикунів розгонять всіх.

* * *

Стежка наша струменіла,
Вздвж ромашечки текли.
Дівчина по стежці мила
Йшла... Хай тишу б зберегли...

Парубчина ззаду – ходу,
Ніс в руках духмяні квіти.
Щастя – як серед народу
Він спустився із орбіти.

Зрозуміла і без слів,
Адже щастя в них гаряче...
Він до неї йшов – летів,
Геть попереду не бачив!

Заздрість співчува убого,
Наче у футбол словами:
«Чом летів? Дививсь б під ноги!»
Наче у чуттях незнані.

* * *

Хоч крути, а хоч верти,
В тебе не завжди виходить.
Про своє думки прості –
Нанівець одна все зводить.

Слід давно запам'ятати,
Що хотіння – забаганка.
Думку вмієш зупиняти?
Ні! То мрій вночі до ранку...

* * *

За селом схрестилися дороги,
Наче давні списи і мечі.
Оббивати сенс який пороги,
Коли шлях повз них твій у ночі?

Стежка та, що знаєш, щасливіша
І не свище, наче той батіг.
В темряві здається, що світліша
І гарніша від усіх доріг.

Мені часто люди говорили,
Що в дорожніх не тямлю речах.
Але хай читач мій скаже милий:
Як пройти без бою по мечях?

Коли під домашнє чисте небо
Ти до земляків твоїх прийдеш,
Що в думках – завжди є біля тебе.
І чуття таке десь не знайдеш!

* * *

Мої рідні – щирі дуже,
Мої друзі – ті прекрасні.
Стверджую я без напружень:
В серці всі є одночасно.

Загрузив я ними серце,
Хочу їх завжди любити.
Їм – любові аж відерце,
Хочу з цим іще пожити.

І у них відкриті душі,
Чисте серце і чоло...
Я люблю усіх вас дуже
За добро, яке було.

* * *

Дерево горобчик крильцем зачепив,
Від морозу сірі навіть стіни...
Ось і дочекалися знову ми зими,
Навіть мишки, що сховались в сіні.

Листям не шумлять вже наші вишні,
І не чути шороху ялин.
Листя все опале – тож колишне,
Сивий у снігу стоїть полин.

Ніздрі морозець мені лоскоче,
Скрізь сніжинки – наче білі бджоли.
Йду селом бадьоро і охоче,
Як колись отак ходив до школи.

Відчуття

Небо в хмарах розколисане,
Вдвох йдемо ми крізь двори.
Сади вітром заколисані...
До тебе любов горить...

А чуття у серці криком:
Тепле – то тобі несуть,
Я – коханим чоловіком
Є. Таку сприймаю суть.

Коли мене злість хапає,
Попри правду вікову,
В мить таку тебе лиш знаю,
З іменем твоїм живу.

* * *

*Присвячую
Мельнику Валентину Григоровичу,
однодумцю*

Умів завжди я слухати й чекати
Тієї правди – чистої води.
Також я навички зумів собі придбати,
Щоб для життя – і навіть для біди.

Старався я, щоб через мої губи
Якісь слова брехливі не пройшли,
Щоб із брехнею я не приголубив
Нікого з ворогів, які були.

Життя подарувало вже багато,
Було таке: що хочеш – то візьми!
Та не хотів я через це страждати,
Хотів я жити з чесними людьми.

* * *

Радіють*:
Він не зламався.
Не мовчав,
Не «стукав»
Ніколи!
Не кидав пісок
Проти вітру
Ніколи!
Не пнувся...
Але просто жив!

* За В. Симоненком.

«Із тих...»

Ви не лицемірте вже пихато,
Не пускайте звично в очі дим.
Лозунги навчилися писати,
Та кажіть вже язиком простим!

Не твердіть цитати, як папуга.
Знав, де вчили цьому ремеслу.
Не знайшов я в тій системі друга,
Бо ніколи не вклонявся злу.

* * *

Жіноча балакучість справді вічна!
Вона є притаманна кожній з них.
Їм вибачають, адже це в них слічно.
Пробач і ти, якщо іще не псих.

Це добре, якщо жінка балакуча.
Біда тоді, коли вона мовчить.
Стає в той час, немов змія гримуча:
Не знаєш – чи планує вже вкусить...

Хай залишає Бог їм їхню здатність
Всім до єдиної ніколи не мовчати!
На щось хай нашу терплять
непридатність.
Так в світі є. Не будемо міняти.

Тож не мовчіть ви, жіночки, ніколи.
Ну – розмовляйте. Чи собі співайте.
Із ваших слів знання – немов у школі.
А забаганки любимо – ви знайте.

* * *

В гурті тебе вже не впізнаю,
І зустріч та здається сном.
Мов заметіль мене вкриває,
І зменшився – став наче гном.

Була ти? То, мабуть, метеликом,
Що зі сніжинкою летів.
А може – сном, що у хурделицю,
Який побачить знов хотів.

* * *

Стара гітара мого сина –
Товариш давній у сім'ї.
Та час пройшов. Одна-єдина
Висить сьогодні на стіні.

Співай, гітаро, нам без слів,
Щоб чари-звуки струн твоїх
Впіймав я – так колись зумів,
Як син тримав в руках своїх.

Ворожіння

Зимою пізно у морози
На судженого ворожила –
Дівчина стримувала сльози,
Взуття за двері виносила.

«Чом не приїхав ти до мене,
Козаче милий, на вечерю?
Тебе очікую щоденно.
Тож де ти, любий, незбагнений?»

* * *

Ідіть уже ви з миром, люди,
По шляху, що мені – колишній.
Я залишуся біля груби
Із книгою Франка у тиші.

Ідіть, ідіть собі уже!
Я не знайду вам інших фраз.
Не приходіть. Душа вже жде,
Щоб «ніжність радувала нас».

Ідіть собі... Ідіть вже з Богом!
Я біля грубки – аж до ранку.
Так зупиняю я тривогу
І запис цей лишу на згадку.

* * *

Ось Тилігул, цвіте вишневий гай,
І клен шумить, пташки вже прилітають...
Це – Березівщина, благословенний край!
Про тебе, рідна, й солов'ї співають.

* * *

В дитинстві на коні гнідому,
Тримаючись лише за гриву,
Привозив радість я додому
І бачив маму там щасливу.

На конику, немов летів,
І був в той час найщасливіший.
З ним подружитися зумів –
Пишавсь, ставало веселіше.

І не підводив кінь ніколи,
Хоча важкий був часом путь.
Були ми друзі в спільній долі,
Була в дорозі наша суть.

* * *

З села, де ріс я, подзвонили,
Хоч там давно я не бував:
Що дні важкеньки придавили –
Великі біди і розвал.

Тяжкі для мого серця звістки!
Я так хвилююсь за село,
Яке було, неначе квітка.
Дитинство там моє пройшло.

Думками повернусь в дитинство,
Старою стежкою пройду...
Село, ти гарне, як намисто,
Та хто красу врятує ту?

20 травня 2015 року, м. Миргород.

* * *

Палац у лютому в Одесі понад морем...
Сумує все у Воронцовському й навколо.
На згадку зараз і руйнація, і горе,
Та це – погода. Вітер змінить випадково.

Стоїть палац у колоннади гордо дуже,
І він пишається, що в нього є Одеса.
Нехай навколо зараз сніг, калюжі...
Він краю оберіг! Вивчайте з інтересом!

* * *

Дивитись можна дуже-дуже довго,
Як повз тече вода, життям багата,
І як горить багаття невимовно,
І посмішку сприймати твого брата.

Добро у світі легко цім творити,
Якщо із навколишніми дружити.
Та ти ніколи не створиш добро,
Якщо в тобі сидить тихенько зло.

Тож, посміхаймося усім на світі, друзі,
Шліть навкруги ви погляди ласкаві.
Тоді й самі не будемо в напрузі,
Успішними вже будуть наші справи.

* * *

Я класти квіти буду до могил
Загиблих на Донбасі вояків.
З них кожен край свій рідний боронив,
В який сусід залізти захотів.

Страшна війна у новому столітті,
Коли пішов брат проти свого брата.
Колись жили, як квіти у суцвітті.
Хто з нас біди міг від Москви чекати?

Доволі вже вам множити могили!
Ви зупиніться, зомбі-путіністи!
Порвете в Україні свої жили,
І сором буде внукам розповісти.

* * *

Відчув приближення весни
У час лихої заметілі.
Не ластівки літали – сні
Поза вікном тоді летіли.

Тонке нас відділяло скло
Від ранніх весняних ілюзій.
Любовне враз прийшло тепло,
Як до творця приходить муза.

Віддав ключі я від душі,
Щоб ти відкрила й розібралась.
Чуття розходяться ушир,
Приємні будуть – сподіваюсь.

Вирус в серці заметіль
І зве мене на поєдинок.
А в вухах давня та свіріль –
Співає в колі із сніжинок.

* * *

Я світла сонечка ще досі не напився,
Також і квітами ще не намиливався,
Джерельною водою не навмивався,
Із лісом, лугом не нарозмовлявся.

Що справді відбувається зі мною?
Не розумію: більше літ живу –
То більше сам в собі я розумію,
Що все природне тільки пізнаю.

Та мабуть, саме так і має бути:
Пізнати за життя все неможливо.
Дрібне душі можливо ще забути,
Але до старості в ній місце є для дива.

* * *

Сміялися ми – наче море сміялось
І сонечку щиро ти так посміхалась!
А я все над морем літаю – здавалось,
Як любо тобі було – запам'яталось.

І довго Одесою ми милувались...
Тут море є Чорне – немов море щастя.
Балакала ти і сміялась, сміялась,
Це не зупинило б і справжнє ненастя!

На пальмову вийшли алею відому
В Аркадії, що привела до трамвая.
Вже сумно, що треба вертатись додому...
Та ти засміялася – суму немає!

* * *

Поміж мною і світом, де сльози,
Дуже платкий*, тендітний кордон.
Як між вітром і хмарами – грози,
Як між нами і Богом – душ хор.

* Платкий – мілкий (бойківське).

* * *

Раз на мітінгу із криком виступали,
Доповіді про своє читали.
Раптом – наче якомсь з неба впали,
Комуністи враз пришкандибали.
Як завжди – одразу виступати:
До Союзу знову зазивати,
Керівництво брудом поливати,
Всім в гріхах рахунки виставляти.
Крим чого ви так подарували?
Ми про це і взагалі не знали!
В білоруській тій старенькій Пущі
Весь Союз без дозволу «розпущен».
Крим, Союз вцілів би, друзі милі,
Як не нових комуністів б запросили.
А тепер воюєте в Донбасі,
Аргументи маєте в запасі.
Щоб Одесу вам якомсь тримати,
Комуністів треба шанувати!
Вірить хтось старим цим брехунам,
Що завжди робили горе нам?

P.S. Та не гнівайтесь ті із комуністів,
Що на совість «завтра» будували.
Часто не було, де жить, що їсти,
Зад ідеології – не знали...
Якщо вірити тепер тодішнім казкам,
То війна пройде Україну наскрізь.
Сам був комуністом і при владі,
Тому й знаю, що було «на ляді»*.
«Мы старый мир разрушим, а затем...»
Тоді «капець» справжнісінькій «нам всем».

* Ляда – прилавок.

* * *

Я на канікулах в дитинстві
Пас коней за селом, де балка.
Місця навколо оку милі,
Птахів концерти на світанку...

Нам сонце золоте світило,
Горілиць я лежав в траві.
У час цей невідома сила
Любов відкрила у мені.

Те відчуття завжди пригадую,
Мов знову коней випасаю,
Скачу я верхи – тіло радую,
І моє серце не згасає.

* * *

А лебеді – ті Тилігулу не забули
І навесні всі прилетіли знову.
Не за місцеві кошти їм посули,
А за любов до річки гонорову.

Їх любе місце – село Сахарове,
І знають, що усі тут люблять їх.
Як стая приліта – подія знакова,
Яка – надії й радість для усіх.

Депутатам

У селах вже пустіють хати,
З бідой змагається народ,
А в них всі куплені мандати,
Ведуть усіх «за поворот».

Знущаетесь – нема законів,
А ваші рішення пусті.
Народ – не скот, що у загонах!
Дарма за критику ви злі.

Спустіться ви на грішну землю
І до народу станьте ближче!
З України не робіть пустелю.
Не вірите? Тоді рак свисне!

Московському окупанту

Тепер ти – курка після зливи,
Зламаєш в Україні зуби.
З екрану – голос твій брехливий,
Від злості посиніли губи.

Світ дивиться на тебе косо,
Хоч робиш вигляд: веселюся!
Переконати не вдалося.
Є розуміння? Світ ілюзій!

Час окупанту вже збагнути:
Не радість сіє він, а лють.
Достатньо вже тираном бути.
Зализуй рани, мудрим будь!

* * *

В тобі краси – великий злиток,
Вбрання твоє – немов живе.
А шкіра – з шоколадних плиток,
Хо́да – то лебідь мов пливе.

Всі милувалися тобою.
Краса! Не сміли приступити.
Знайшовся – з твердою ходою.
На все життя з ним згідна жити.

* * *

Архів – це в чомусь шведський стіл,
Де інформації беруть – хто скільки хоче,
Хоча хтось – в мірі розумових сил,
А іншим совість про межу шепоче.
Четверті наглі, типа: «я – дебіл»,
Беруть, допоки мізки не лоскоче...

Та золоте існує правило для всіх:
Всі документи не виносять за поріг.

* * *

Буває: леви інколи добріють
Із тої вже чи іншої причини.
Але шакали у той час нагліють...
Такі ж є вади інколи в людини.

* * *

Як совість губили,
Я бачив не раз.
Та щоб відновили...
Це – глюк. Без образ!

* * *

Людей я бачив в серці із сильним духом,
Що прикладом ставали у житті.
А ще були – смерділи в ніс та вуха.
Бажав їм це лишити при собі.

* * *

*На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил.
В. Симоненко*

Завжди чогось нам всім не доставало,
І як завжди, в куті ми у ці дні.
Так українське серце калатало,
Як гілка у негоду по вікні.

Куди нам йти, здається, кожен знає.
Бажання ж тануть, наче той димок.
І рік за роком просто так минає –
В своїх ми крайніх хатах сидимо.

* * *

В сніп зібрав свої літа,
Наче золотисте жито.
Вже хода моя не та,
Прийшла осінь після літа.

Літа в вирій відлітають,
Дозріва років калина...
Назад пташки повертають,
Та літа летять невпинно.

І зима іде за циклом,
Вкриє жовтий лист пороша...
Хоч до зим усі ми звикли,
Ця із них усіх найдовша.

* * *

Гойдає вітер кущик кучерявий,
Під ним реп'ях старенький шелестить.
Гойдаються всі на оборі трави,
А вітер не спиняється й на мить.

Розквітли квіти, і садок біліє,
Прийшли найщасливіші дні весни.
І знову чийсь обранець милий мріє
Торкнутися коханої руки.

Від тої мрії виростають крила,
А ще в душі народжується спів.
Весна чуття великі розбудила –
Мов він у клин піднявся журавлів.

* * *

Грудневий перший ось і випав сніг,
Зими почався вже від нього лік.
Як біла ковдра, на озимі ліг,
І зупинився рух маленьких рік.

Безхмарне темне небо вечорами,
Зірки на ньому ясно так горять!
Пташки свої вже не виводять гами,
Дерева – білі вартові стоять.

Таке прийшло рідненьке і близьке –
Різдво і Новий рік. Є краще свято?
Настало вже чекання золоте...
І ось – вечерю внук приніс до хати!

* * *

В нас життя – як сніп пшениці,
Де налитий повний колос.
Його стебла – наче спиці,
Й має право хліба голос.

А життя плекає ниву,
Зло жене, як щось занесло.
Наче колос в сильну зливу,
В сніп спішить під перевесло.

В житті кожного є доля:
Хтось весь вік на самоті,
Наче у полях тополя,
Інший – завжди у снопі.

У снопі – так легше бути...
Запорука в мирі жити.
Ті стебельця – долі вкупі.
Сніп нікому не зломити!

* * *

Коли дітей приносить вже лелека,
У сім'ях радості завжди без всяких меж.
Бажають малюкам йти шляхом легко,
Свою родину щоб любили теж.

Літа промчать, неначе птах на крилах.
Багато в світі – і самих світів.
У споминах всі, наче на вітрилах,
Вертаються до рідних, до батьків.

От би спочатку, в світлу ту годину
Відчути шлях майбутнього життя...
Дитинства там лишається стежина,
Нема до неї більше вороття.

* * *

Не знаю більше я такого краю,
Як є Одещина і щира, і розкішна.
Тут море голубе з дитинства знаю
І чую степову завжди я тишу.

Далеко там – під самим виднокраєм
Спокійні хвилі сходяться із небом.
Ліси й поля цього не мають,
До неба торкатись є потреба.

Колосся особливо тут шепоче.
Птахи й дерева, квіточки шипшини...
Без краю я люблю тут дні і ночі
Так по-одеські просто – без причини.

* * *

Життя мине – людський вік невеликий,
У більшості не жаль за пережите.
Щасливий, що із світу ще не зник я,
Побачу ще, як колоситься жито.

Не забувайте дні свої лічити,
Щасливу пам'ятайте кожную дату,
До Бога у гріхах складайте звіти,
Хоч би про них самим лиш сталось знати.

Невже не доведеться відпочити
Моїй душі? Стоп все, що пригадаю!
Бог призначає – кому скільки жити,
А сам ніхто міняти це не має.

Втомився крокувати напрямки,
Втомився вже за все себе корити.
Тому до вас звертаюсь залюбки –
Прошу все один одному простити.

* * *

Живе тут поряд генерал знайомий,
Погони взяв за гроші з-під поли.
Лампаси носить навіть на кальсонах.
В роботі хід завжди не з той ноги.

І скрізь він перший, і завжди «най-най»
Чи в промисловости, а чи то у політиці.
Скрізь лозунги кричить: «Вам буде рай!»
Хто проти мене, матиме, як в митниці».

Уваги не зверта, що всі сміються,
Фальшиві кроки всім на сміх чеканить.
Обурений, як перед ним не пнуться,
Що все його навколо, все життя він марить.

І це не є якийсь уявний генерал.
Таких багато дуже зараз розвелось.
З них кожен другий в справах досвіду
не мав,
Від них падіння і держави почалося.

Родина

Бабця моя мене вчила молитви,
Мама навчила любити людей,
Тато навчив мене хліб як косити,
Дідо ходити навчив до коней.

Я ту науку все мав на увазі
І не зійти прагнув з того шляху.
Доля з родинних складалася пазлів,
З тим навчанням я і зараз живу.

Добрими рідних згадаю словами,
Вдячний в житті їм за те навчання.
В споминах лину в дитинство – до мами.
Виконав рідних в житті завдання.

Їх вспоминати завжди є потреба,
В серці лишає це їхнє добро.
Доля без wspomинів в когось ганебна,
Якщо не вивчив: де правда – де зло.

* * *

Давно уже померли винні,
Хто дав і голод, і біду.
Мабуть, в душі їх жили свині,
Коли народ їв лебеду.

* * *

Онучку Сашку вже чотири є роки,
А він вже встигає робити добро.
От жук був до смерті за два якісь кроки,
А він його спас – так, жуку повезло.

Історію цю аж ніяк я не вигадав:
Онучок радів тому вчинку без меж.
Добро – стан душі (знає він), а не вигода.
Із бабцею тому раділи ми теж.

І хочеться внучку мені побажати –
Нехай по душі гарні робить він вчинки.
Що жук той – шкідник, він не міг іще знати.
Життя рятував він тоді без зупинки.

Я вірю: в Сашка буде принцип по тому,
І добрим для всіх він завжди залишиться.
Не тільки в своєму, у власному домі –
Він прийде до всіх, якщо горе вчиниться.

* * *

Угорка темна, наче злива –
Росте біля дороги слива.

Багато коло неї гнилу
Від стовбура – і аж до тину.

Але як вродить – серцю люблю.
Хто йшов – те пробували люди.

Ті сливи куштували гості,
І діти радісні – й дорослі.

Дітей я можу зрозуміти,
Хоч інколи ламали віти.

А слива наша є живуча,
Хоч перехожий часом мучив.

Всміхався лагідно я тільки,
Бо й нам лишалося на гілці.

Тепер вже в місті жити стали,
Дерева певні повсихали,

Але щороку родить слива –
Розлога, щедра і красива.

* * *

Хто ще може заплакати так, як собака,
За господарем, що доглядав і його?
Бачив я, як старенький-старий неборака
Був господарем відданий за гріш всього.

Наче злива сховалася в морді собачій,
Щирі сльози по шерсті котились й котилися.
Пес прикрив вже свої оті очі незрячі
Й плакав. Сльози ті не зупинилися.

Я погладив старенького того бульдога.
Похвалився хазяїн: «Є долар за нього!»
Він сказав мені це, так радіючи вчора...
От якби так його продавали самого!

Так вже склалася доля бульдожа-собача.
Ти терпи, милий друже. Терпи, небораче.
Жодна те не покаже телепередача,
Як собака від зради і відчаю плаче.

* * *

Моя стежина від моїх старих воріт
Вела мене колись в омріяні краї.
У пам'яті із тих прожитих літ
Та стежка, що у серці є моім.

У барвінковому вінку моя стежина –
Хвиляста, та в моїм житті єдина.
Забути я її не зможу, як не згину,
Як пам'ятають серцю дорогу стежину.

Багато літ ногами ти, стежино, бита,
Але завжди вела в омріяну ще даль.
І в'єшся змійкою ти так посеред літа,
Що взяти, вкрасти тебе в місто мені жаль.

Що багатьох ти в люди вивела, я знаю,
Топтав тебе сільський у час від'їзду «цвіт»,
Адже єдина ти тепер у цьому краю
Вела людей до електрички від воріт.

Завжди нам рада послужити ти, стежино,
З толоки видно твій життєвий колорит.
Гнучка і гарна ти у стані, як дівчина –
І зараз, як минуло стільки літ...

* * *

Лежить дорога через поле.
Хліба там в жовтому вбранні
Шумлять, неначе хвилі в морі,
Як верби, гнуться до землі.

Дорога та, що бита часом,
Де по краях пахучі трави,
Дає наснаги нам з запасом,
Коли ми їдемо до мами.

Дорога в'ється через луг,
А по краям ростуть тополі.
Нам сили дасть природній друг,
Щасливої бажає долі.

Є в кожного своя дорога,
І нею по життю він йде.
За вчинки й ставлення до Бога
До правди дорога заведе.

* * *

Як вранішні відкриються світи,
Що кришталеві, наче та роса,
Думки мої сягають висоти,
Пливу із ними аж під небеса.

Згори добряче видно всі огріхи –
Чиїсь та неодмінно і свої.
Завжди всім дістається на горіхи,
Це правило – в одному ми човні.

Човнам я берег, човен – берегам...
Було – чи так здається вже мені?
Я у човні, все ближче небеса...
Було так? Буде? Правда це чи ні?

* * *

З кількох моментів із життя свого
Касету я перемотав стару, як знак.
Сиджу, дивлюсь в підлогу від того,
І нерви стиснуті, немов в міцний кулак.

Готовий був до внутрішнього бунту,
Клітини нервів від нього болять.
А вік мій зріє, як старий фурункул,
Здається – не потрібна правда-мать.

Тобі та правда різатиме вічі.
Немов палять в тебе із барикад
За вчинки дещо непедагогічні.
За ними дії декого стоять.

Та не порушив я ніяких правил.
Був кожен сам за себе, проти всіх?
Чи то не кожен? Це тепер мене вбиває,
Як повертаюсь в споминах своїх.

Тепер читаю зверхньо я нотації
Собі молодшому, колишньому – «йому»,
Що день вже не такий, немає рації.
«Хоч бій програв, та виграв ти війну».

* * *

Серед людей я вік прожив,
Мене любили, я любив.
Мені дали усе, що маю,
Я їх люблю – не забуваю.

Я пам'ятати буду кожного,
Багатого чи незаможного.
Мені дали усе, що маю,
І показали шлях до раю.

Мої рідненькі і знайомі,
Прості і дуже гонорові,
Я вдячний вам за все добро,
Вам не робив ніколи зло.

* * *

Вже осінь, чхають і батьки, і діти,
А вітер носить листя без обмежень.
Так хочеться іще в теплі пожити,
Та це вже ні від кого не залежить.

Довів до ладу я батьківську піч,
Чекаю в мріях весняної дати,
Щоб ластівок приліт – чудова річ!
Вони не хочуть двір наш покидати.

Але вже хвiртка, зiрвана з петель,
Чекає знову першого морозу.
Мені налита чарочка «Мартель»*
Дає тепло без всякого прогнозу.

Ти «до бабусі» досі шлеш усіх?
Не розумієш витівок погоди?
Та незабаром буде перший сніг,
І зовсім інші будуть в нас турботи.
* «Мартель» – марка коньяку.

* * *

Свинцевий дощ упав на землю України,
Ще із потоками смоли, з сиропом сірки.
Той дощ не витримати ні полям, ні стінам,
І навіть плачуть із жалю на небі зірки.

Гарматні постріли – і кров іде без краю,
А «Гради»* полум'я із себе вивергають.
Так ворог проклада свій шлях до раю?
Його бажання зараз в пеклі догорає.

* «Град» – установка для залпового вогню.

* * *

На пенсії я. Із чого почати?
Ні кабінету й сейфу, ні печатки.
Та працював із добрими людьми.
Знайшовся! Знову разом в справі ми.

* * *

В кожного з нас є й була колись мрія:
Завжди крилата – інколи сумна.
Є теж душевна і добра надія,
Збудеться ще неодмінно вона.

Час – той пливе, наче хмари на небі.
Мрії не завжди збуваються, сестро.
Та не жалкуй, в мріях завжди потреба.
Крутить без них душу, як перевесло.

* * *

Пролітали якось в небі журавлі
І у сірих хмарах заблукали.
Плавали наосліп у такій імлі
Та своїх до гурту все скликали.

Може, це прощалися з нами журавлі?
Восени, надвечір – проти ночі
До птахів і люди зводили свої
Проти хмар таких теж безсилі очі.

* * *

Мої очі ще радістю сяють,
До життя в душі смак залишається!
Тому молодість досі триває,
І цей «злочин» ніким не карається.

* * *

Кожен знає, як тобі зробити краще,
Кожен кожному рецепти роздає.
Невідомо, від рецептів кому важче –
Радить хто, чи раду хто тому дає.

* * *

Промовила корова, кажуть, десь
Своєму голові сільської ради:
«Як вдруге вже не виберуть тебе,
То будемо усі ми дуже раді.

Ти сам дивись, що здуру наробив,
Хоч може, несвідомо і без зла.
Вже незабаром від таких от див
Лишитись можу у селі одна.

Де пасовиська для корів поділись,
І де для водопою їм вода?
Твої знайомі землю захопили,
А ти кричиш на сесіях: «Біда!»

Тому всім стадом нас, корів рогатих,
Із тих, що залишилися в селі,
Тобі ми висуваєм ультіматум:
Все виправ, або знімемо самі.

З твоїми керівничими підходами
І досі не даєш селу ти раду.
Ми проти враз дізнатися, що продані
І що прямуєм на «Привоз» – на ляду.

Керівний пупок

Він – наче глухий в своїм колі,
І слів біля нього не чуť.
Господарем власної долі
Вважа себе – то його суть.

Кричить: «Я – все, я – поміж зір!»
Робіть усі, як він воліє!
Сердитий завжди, наче звір;
На кого – сам не розуміє.

Від нього вже нудить всіх нас,
Завжди в нас він поза чуттями –
Присутній там, де повсякчас
Ненавидять його до нестями.

* * *

Улюблена акація росте собі на кручі,
Де зустрічає вранці промінь золотий.
Лягає на суцвіття він солодкі і пахучі,
І дерево одразу має вигляд неземний.

Отут і зустрічаються надвечір молоді.
Під деревом у них – немов зупинка
для кохання.

Все квітами милуються, спілкуються тоді,
Аж поки по домівках їх не розведе світання.

Вже бджоли облетіли медом сповнені суцвіття,
Осипалися квіти, адже час іде невпинно.
Та пташенята вивелися в гнізді серед віття:
Акація нову приймає функцію на зміну.

Ось літо закінчилося, а потім ще і осінь.
Все листя із акації вже геть поопадало.
Стоїть вона самотня, свої згадуючи коси,
І на весну чекає, щоби знов зачарувала.

* * *

Мій стан такий, немов живу на стрісі
І голубів годую там з руки.
Я чую прохолоду, наче в лісі,
Скрізь – плетиво, що ткали павуки.

Навколо глухо, наче у печері,
Не чую звуків навіть від сльоти.
У пустці цей, немов в якійсь пустелі,
Нічого, крім віддуння німоти.

Та все ж мій вогник раптом засвітився –
Душа відчула й серденько моє.
Я враз від сну важкого пробудився,
І мрія знову у майбутнє зве.

Життя шумить, мов в когось іменини,
Цвіте весна у селах і містах.
Дав нервам раду, щоб були міцними,
І знову я в житті щасливим став.

* * *

Наш двір увесь засіяний плодами –
Не треба їм ні слави, ні хули.
Мої літа побиті холодами,
Та добрі справи сходи теж дали.

І то нічого, що стріляли луки,
Що проминуло так багато літ.
Так успіх мій отримав запоруку,
Що бажаний таки дозріє плід.

* * *

Були у мене стадії буття,
Що змінювались з часом в круговерті.
Опору не в собі мав тільки я
І буду мати, мабуть, аж до смерті.

Якщо для справи треба – розіб'юсь
І подумки для справи гну підкови.
Страждаю, плачу, інколи сміюсь
І сам стаю для себе загадковим.

І цілий день, і цілу ніч задурно
Кручу цю загадкову карусель,
Поради жду при цьому від Сатурна
І вогника з печери, де Персей*.

Буває тяжко, іноді здається
В якісь невдалі і недобрі дні,
Що серце в мене вже давно не б'ється.
Та знаю: ще не тіль я на стіні.

В такі часи є сам собі я слідчий,
Берусь у руки, факти відзначаю.
Ось – виноград на арці зріє слічний,
І гарний співрозмовник – склянка чаю...

* Персей – герой давньогрецької міфології, син Зевса і Данаї.

* * *

Не бути можна правдолюбом.
Та не терплю я, зрозумій,
Як жолуді всім кричить під дубом:
«Ліс зберігайте, люди, свій!»

* * *

В мені, неначе у веселці,
Живуть собі сім різних «я».
Мав доброти іще відерце –
Міцною стала і сім'я.

* * *

Пам'ять – наче вітер в полі,
Що летить без перешкод.
Адже навіть хвилі в морі
Мають початковий код.

* * *

*Присвячую Євгену Володимировичу Кравцю,
загиблому в АТО жителю сіл Маринове
і Раухівка, правнуку переселенця 1951 року
Антоня Михайловича Кравця*

За покликом душевного пориву,
Не дивлячись на шквал того вогню,
Щоб захистити українську ниву,
Йшли козаки приборкати «змію».

Загинув він... Герої не вмирають!
Такі, як він, і зараз поряд йдуть.
Таких, як він, і час не поглинає.
Така у справжніх українців суть.

Не раз у моє серце падав лід...
Чи гинуть за якісь майбутні зміни?
Загинули вони – найкращій цвіт
Через любов велику до України.

* * *

Ви сміливо банальною прозою
Мене вдарили словом в лице.
А чому це мені ви погрожуєте,
Наче підлість в вас добре живе?

Ви із заздрісним вашим характером
Гурт увесь розсмішити хотіли,
Хриплим злим несподіваним наспівом
Шану так собі й не заслужили.

Нападаючий в прозі геть скис.
Чом у вірші він кидає спис?

Годинник із піску

Я по життю – годинник із піску,
Та хочу довго не перевертатися.
Для того я і збільшую вагу.
Про це можу й на сповіді зізнатися.

Слухайте тишину

Коли тихо – ви слухайте ту тишину.
Бог усім дарував нам таку, як в Раю.
Просто в тиші натягуйте нервів струну,
І почуєте музику тиху – свою...

Є безмежні можливості у тишини.
Цього ви не дійдете ніколи в розмові.
Неможливо у тиші дійти до війни,
Агресивних зупинить вона на півслові.
8 травня 2015 року, м. Миргород.

* * *

Ще не ховаю мрію і надію
Писати для близьких свої вірші.
Та деколи я сам себе жалію
За те, що вони рвуться із душі.

Рядки мені приходять так раптово!
А я іще не заздри́в досі так,
Усім, хто пише і пише́ть готовий,
Хто у віршах свій залишає знак.

І вас, хто пише, наче своїм серцем,
І тих, хто прочитає наші твори,
Прошу: не сипте, наче чорним перцем...
Це не закриє мрії у коморі.

* * *

Ти – моя рідна, моя мила хата!
Тут рідна Березівщини земля.
Для мене, хата, ти – як рідна мати
І як дружина, як міцна сім'я.

Стоїш ти на краю села у поля,
Омита добре не одним дощем.
У тебе є щаслива хатня доля,
Бо деякі розрушилися вщент.

В тобі завжди була велика радість.
Побілена уся в голубизні –
Тут відчувалась сильно біль і слабкість,
І мир, який приходив по «війні».

Сумую за тобою, мила хата!
До тебе приїжджаю навесні...
Як в місті починаю сумувати,
Красу твою я бачу уві сні.

Літературно-художнє видання

Ніточко Іван Іванович

Моя стежина

Вірші

Головний редактор	Й. О. Бурчо
Літературне редагування	Н. І. Гриценко
Комп'ютерна верстка	О. В. Замойська

Формат 70X100 1/32. Ум. друк. арк. 8,71. Наклад 300 прим.
Зам № _____

Оригінал-макет виготовлено
в Редакційно-видавничій фірмі «Прес-кур'єр».
Свідоцтво про внесення видавця до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції серія ДК № 3764 від 22.04.2010 р.

65076, м. Одеса, пл. Б. Дерев'янка, 1, оф. 717, тел./факс (0482)
64-96-58, E-mail: gazeta.press@mail.ru.

Видавництво і друкарня «Астропринт». 65091, м.Одеса, вул.
Разумовська, 21. Тел. 7-855-855. www.astroprint.odessa.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1373 від
28.05.2003 р.